

'Fluba nen min -tu -a cren -te

Ebre

'non le

Bali 'e 'fli koon minnun le 'e 'pt -a

1 ¹Li 'e tede be, Bali ciula 'e 'lewei vunon 'va, en e 'wɪ tin 'ba -kaa tranun le. E 'wɪ tin 'ba -wle 'e 'pa -a "kaga, en e ciula 'pe "kaga 'ji te yaa tin "baa -wle. ²Pian tu -nyranman nen -kaa ct -ji 'gʊe, Bali 'e 'fli koon -ceɛ 'e 'pt -a. Bali ciula "va, en e fe pɛɛnon dre. Fe pɛɛnon 'bɔ zɪe Bali -a -non -yre -yee ve -a. ³Bali -pt zɪe, -yɛɛ Bali -le -dan koon -ceɛ, en e Bali 'sia -pe pɛɛnon 'ji. 'Pleble nen -a wei -lɔ be -yɛɛ -maan labli 'lee 'tre a -nan tian. -A -pt -tuwli zɪe -yɛɛ 'tredanon pɛɛnon 'le 'wɪ 'wɪɪɪɪ fui, en e -ku -nyenlea Bali nen 'pleble pɛɛnon 'san -a be -a -pe "yi "da laji lou.

Bali -pt a -dan

⁴Bali -pt zɪe -a -dan 'mlian Bali -le 'pasianon pɛɛnon nen laji be o da. Kɔɔ 'tɔ -dan nen e 'mlian o pɛɛnon 'le ve da be, -a 'bɔ nen Bali -a -non -yre. ⁵Maan ve zɪe 'nan -e 'wɪ nen 'e 'cren -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji be, -a -cin 'e -trɔa 'ka 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedɪ 'nan:

«Yie ct 'men 'nen 'a,
-e 'e 'sia ceɛgʊ man be
an dre 'i "tɪ "a.»

En 'nyian 'nan:

«An -kɔan -a "tɪ "a,
en e -kɔan 'an 'pt -a.»

'Wɪ zɪe Bali 'ka tian 'li -a vule 'yee 'pasiazan -tu man "fo "dɪ. ⁶En 'nyian be Bali -taa 'yee 'nen flin 'palɛ -sia 'treda 'e 'pee. 'Wɪ nen 'e 'cren -tedɪ tu zɪe -a -ji 'wɪ 'a be -nyren 'gʊ.

«Bali "e 'nan 'yee 'pasianon pɛɛnon nen laji be

'o "po sɔɔn "wlu, -e 'o bɔ!»

7'Wɪ nɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -wee vɛ -a bɛ, -nyrɛn 'gu.

«Bali 'yee 'pasianɔn drɛ

"le fulɔ 'plɛblɛ 'zɔ,

ɛn e 'e 'sunɔn drɛ

"le 'tɛ nɛn -le 'wɪ 'zɔ.»

8'Pian 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'pɪ man bɛ, -nyrɛn 'gu. E 'nan:

«I ya Bali -a,

ɛn 'yie mingɔnnɛn -blɪdɪ 'leda "ka "dɪ.

'Wɪ tɪɣɪ drɛdɪ -a nɛn

i mingɔnnɛn -ble 'yie minnɔn da.

9'Yi'a 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ ye "yi "dɪ,

'wɪ tɪɣɪ drɛdɪ nɛn yia ye "yi.

-Yee "wɛan 'an 'bɔ nɛn 'yie Bali -a bɛ,

mɛin 'si "va,

ɛn ci "nrandɪ nɛn e "mlian

'i bɔɛnɔn pɛɛnɔn 'le vɛ da bɛ,

maan -nɔn 'yie.»

10'ɛn Bali -a 'vɪ "nyian 'e 'pɪ man 'nan:

«I ya Minsan -a.

Fɛ pɛɛnɔn drɛdɪ pou sianan "bɛ,

i 'trɛ drɛ, ɛn i labli drɛ.

11 'Trɛ 'lee labli 'nyan tɔ a,

'pian "i "ya wo -nan 'li 'trilii.

-Te sɔ 'mɔn bɛ, e srɛman.

'Wɪ 'tɔwli zɪɛ,

-yɛɛ dra 'trɛ 'lee labli lɛ.

12 -Te sɔ 'mɔn bɛ,

waa ta -fɔɔman sɔ -trɛ -a.

'Wɪ 'tɔwli zɪɛ,

-a 'bɔ nɛn yia dra 'trɛ

'lee labli lɛ.

'Pian 'yie vɛ bɛ,

i -fo -nan 'li 'trilii,

ɛn 'yie 'belidɪ 'leda "ka "dɪ.»

13'Wɪ nɛn Bali 'ka tian 'li -a vɪlɛ 'yee 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tɔ lɛ dɪɛ, yaa

'vɪ 'e 'pɪ lɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan:

«I 'nyran 'an 'pɛ "yi "da!

'I 'fɔ -nan zɪɛ, -trilii

-e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klɪdɪ man.»

14'Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -wee vɛ a "mɛ 'kɔ? O ya Bali 'sunɔn 'a, ɛn

Bali o "paa -sia 'nan 'o 'pa minnɔn nɛn Bali o "sia 'wɪ 'ji bɛ o va.

'Wt nen Zozi -a 'vɪ bɛ, tɛ 'ka -fɔla 'ka 'trɔɛn -sru 'dɪ!

2 ¹Bali -pɪ -dan 'mlɪan Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ o da. -Yee 'wɛan 'wt pɛɛnɔn nen -kaa man -yee 'wt 'a bɛ, e ya 'le -kaa yɛ -trɔa 'da, -e -kaa vɛlɛ -kaa 'si -si tɪglɪ da dɪ! ²Kaa -tɔa 'nan, 'wunun nen Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ waa 'vɪ 'li -kaa tranun lɛ bɛ, Bali -a 'va 'nan 'o 'ta wɔla 'da. 'Pian min nen ya'a 'ta wɔlea 'da 'dɛ, Bali 'wt 'nen kɔɔn -a san lɛ. ³'Wt 'tuwli zɛ, -yɛɛ bɔa 'nyɪan min nen ya'a 'wɔlɛ 'man -e Bali 'e 'si 'wt 'ji dɛ -a man. Bali 'wt 'nen -kɔɔnman -yɛɛ, e -ciala 'da. Zozi nen Minsan a bɛ, -yɛɛ 'vɪ 'e tɛdɛ 'nan Bali min 'sia 'wt 'ji. Minnun nen o 'wt zɛ -a 'man bɛ, waa 'vɪ -cɛɛ 'wein 'nan 'wt 'kpa nen. ⁴En 'wt nen waa 'vɪ bɛ, Bali 'bɔ -a -ci kɔɔn 'nan 'wt tɪglɪ nɛn, kɔɔ e ciɪla o va, ɛn o -cɛ sɔɔn 'wt -dandannun 'lee 'lɛbɔ 'fɔ 'wt 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn drɛ. En 'nyɪan bɛ, 'yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nen Bali lei 'saun -a -nɔan 'min lɛ bɛ, Bali -a pli o man 'e 'ci 'sɔ 'a.

Zozi 'va nen min 'sia 'wt 'ji

⁵'Trɛ -trɛ nen e -taa "bɛ, kva -nan wt 'vɪ 'cɛɛ. 'Ka -tɔ 'nan 'trɛ zɛ, Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ -wɛɛ "cɛɛ "paala dɪ. ⁶'Wt nen 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le fluba 'ji bɛ, 'ka 'ci 'nrɔn "da. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ fɛ -tu -nan 'nan:

«-Mɛ "nen blamin -a,
ɛn 'i 'bɔ Bali,
'i 'ci "nrɔnman "da?
En -mɛ "nen Blamin -pɪ -a,
ɛn 'i 'bɔ Bali,
-a -nan wt a 'i man?

⁷I Blamin -pɪ drɛ "wɛnnɔn
'yɛ 'pasianɔn nen laji bɛ
o man tɔ "wɛnnɛn 'a.
"Bɛ -sru, i 'tɔ -dan nɔn -yɛɛ,
ɛn yɪa 'tɔ wɪ.

⁸Yia -tɔ mingɔnɛn -a fɛ pɛɛnɔn da.»

-Te waa 'vɪ 'nan Bali Blamin -pɪ -tɔ mingɔnɛn -a fɛ pɛɛnɔn da bɛ, fɛ -tu 'ka 'e 'sɪdɪ 'va 'fo 'dɪ. 'Pian ka'a 'wt zɛ -a -kɔnɛn 'yɛ tɔ 'gʊɛ -a -ji dɪ. ⁹'Wt nen -cɛɛ -tɔa "bɛ, -nyɪɛn 'gʊ. Bali Zozi drɛ "wɛnnɔn 'yɛɛ 'pasianɔn nen laji bɛ o man tɔ "wɛnnɛn 'a. Bali ci a "yi "le "wɛan e 'wt zɛ -a drɛ, 'nan -e Zozi 'e 'ka blamin pɛɛnɔn 'lɛji. 'Bɛ nen 'gʊɛ -kaa -tɔa "mɛn 'nan, Bali 'tɔ -dan -nɔn -yɛɛ, ɛn yaa 'tɔ wɪ, -a yɪa nen yaa 'yɪ -kaa man bɛ -yɛɛ 'wɛan.

¹⁰'Wt 'kpa nen, Bali nen e fɛ pɛɛnɔn drɛ, ɛn -yɛɛ -maan e ya -nan tɪan bɛ, e ya 'va 'nan 'yɛɛ 'nɛnnun "kaga 'o 'yɛɛ -dan ci yɪ. -Yee "wɛan yɪa yɪdɪ man bɛ Bali Zozi drɛ min tɪglɪ 'a, 'nan -e 'e Bali va -si 'lɛ 'sɔ minnun lɛ. 'Wt nen Bali cɪ 'va "bɛ -nyɪɛn zɛ.

¹¹Zozi nen e blamin -le 'wt 'wɪdɪ fɪi bɛ, -a "tɪ "nen Bali -a. En minnun nen Zozi 'wɛɛ 'wt 'wɪdɪ fɪi bɛ 'o "tɪ "dra -tuwli 'o 'vale Zozi 'a. -Yee "wɛan Zozi 'ka 'yɪa tɛa o laabɔdɪ -a 'e "bɔɪnun dɪ. ¹²Kɔɔ yaa 'vɪ Bali lɛ 'nan:

«Mein 'nan wı ve 'an "bounun le.
Mein 'tɔ dra -dan minnun pɛɛnɔn nen
o dre 'yie ve -a be o yie man.»

13 En yaa 'vı "nyian 'nan:

«Men yi -teradı pɛɛnɔn a Bali da.»

Yaa -tɔ "nen "nyian -a vıdɔ -a 'nan:

«Maan nen 'gɔ,

kɔɛ cı 'nennun nen i o -nɔn 'men be waa.»

14 Nennun zıɛ o o -ya blamin -a. En -kaa -tɔa 'nan, yi -tu bɔa "be -e blamin 'e 'ka Satan -le 'plɛblɛ a blamin da -le "wean. 'Wı zıɛ -yee "wean nen o Zozi 'ya blamin -a, en e -ka yiba "plan da, 'nan -e 'e Satan -le 'plɛblɛ 'le 'ka. 15 E dre zıɛ 'nan -e minnun nen -wee "klandı -ka 'lɔ -le "wean o ya Satan -le nɔannun a be, Zozi 'e o 'si Satan -lɔ nɔanba -ji.

16 Maan 'nan 'an ve 'cɛɛ 'nan, Bali -le 'pasianɔn nen laji be, o va 'padɔ -le "wean "cɛɛ Zozi 'ta dı, 'pian e -ta 'palɛ Abraam kluda 'nɔn 'va. 17 -Yee "wean nen Zozi dre blamin -a. E dre zıɛ 'nan -e 'e -kaa blaminun 'sia -pɛ pɛɛnɔn 'ji. 'Nan -e 'e -kɔla "dredɔ -a Bali -panzan -dan nen minnun nyrinda -sɛan 'da en 'e 'ta wula Bali wei da be -a. E wu "man en 'e -ka 'nan -e minnun pɛɛnɔn 'o dre 'saun Bali 'le. 18 Zozi 'kolaman 'padɔ -a -kaa 'va, kɔɔ yra yıdɔ nen e bɔa -kaa man be, e 'bɔ -yee "man. En "nyian Satan nen e -kaa man -taan "be, e -yee "man -tan.

Zozi -dan "mlian Moizi da

3 1 An "bıı Zozinɔn, ka dre Bali -le ve -a, kɔɔ Bali 'ka 'si 'va 'nan -e 'ka 'kɔ laji. -Yee "wean 'ka 'ci "nrɔn Zozi da. Bali -a 'pa 'sia 'treda, en -yee dre -cee Bali -panzan -dan a. -A 'bɔ 'le 'wı nen -kaa ve minnun le. 2 Bali Zozi 'si 'va en yaa dre 'a. Zozi 'ta 'wula -a wei da. 'Wı 'tuwli zıɛ -a 'bɔ nen Moizi -a dre 'li. E 'ta 'wula Bali wei da, te -yɛɛ cı Bali -le minnun 'lezan 'a. 3 'Pian Zozi -dan "mlian Moizi da. -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, min nen e 'kɔn 'tɔ be, -a 'tɔ "we e "mlian 'kɔn 'bɔ nen yaa -tɔ be -a da. 4 En "nyian be, 'kɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn nen 'treda be, blamin 'be -tɔ, 'pian Bali 'be fe pɛɛnɔn dre.

5 'Li be, Moizi a Bali 'suzan 'tun "a Bali -le minnun yei. E 'ta 'wula Bali wei da, en 'wı nen Bali "ta -a dra be, -a 'bɔ nen yaa ve Bali -le minnun le. 6 'Pian Crizi -le ve be, Bali -pı nen, en Bali 'yee minnun pɛɛnɔn 'peba 'wɔ -yrɔ. -Kaa ya Bali -le minnun -a, 'pian e ya 'nan te -kaa 'pɛ -sru 'e 'tɔa dı, en -kaa yi -tera Minsan da ci "nrandı -a.

Bali -le minnun 'o "trɔɛn -tɔa Bali wei le!

7 'Wı zıɛ -yee "wean nen 'ka "trɔɛn "tɔ 'wı nen Bali lei 'saun -a 'vı be -yrɛ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɔ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te cɛɛgɔ nen

ka cı Bali wei mannan be,

8 te 'ka "trɔɛn "yuyu 'tan dɪ!

Te 'ka 'wɪ dre

"le 'ka tranun -le 'wɪ 'zʊ dɪ!

Te o ya "bui "da bɛ,

'o 'ci -tɔ lou 'an man,

en waan 'le wɛɛla.

9 An 'wɪ "kaga dre 'o yie man

le -fuba sinjen wlu paan "le 'nan -e 'waan 'tɔ vɪ,

'pian 'bɛ 'nan nen 'o 'ci -tɔ lou 'an man,

en waan 'le wɛɛla.

10 -Wee 'wɪ dreɔdɪ 'an 'ci sre,

en maan 'vɪ 'an 'fli le 'nan:

ʤv pɛɛnɔn man bɛ

-wee -wulo -ji "nrɔndɪ o "sia 'an man -kɔɔbli.

-Si nen an cɪ -a -kɔɔnnan -wle "bɛ,

o 'ka 'bɛ 'va dɪ.»

11 -Yee "wean 'bli 'fɔ 'an 'ji o man,

en an -tɔ "da 'nan:

ʤɛnan nen maan 'pla -wee 'flinla "nan "a bɛ,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "dɪ!»

12 An "bɔi Zozinɔn, 'ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Min -wɪɪdɪ "nen ya'a yi -teala Bali da dɪ, -e 'e 'si Bali -sru "bɛ, te 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ. 13 Pian yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ, 'ka cin "koe "tɔ 'ka da! 'Wɪ nen Bali -le 'fluba -a 'vɪ 'nan, -te cɛɛgɔ nen ka cɪ Bali wei mannan bɛ, -te e ya tian 'cee vɛ -a bɛ, 'ka cin "koe "tɔ 'ka da! -Te ka ya 'wɪ zɪɛ -a drenan bɛ, 'wɪ 'wɪɪdɪ 'ka 'kɔlaman min -tɔ man yɪdɪ -a 'ka yei -e -a san 'e "trɔɛn "yuyu 'tan Bali va dɪ. 14 Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -te -cee yi -teradɪ Bali da -ji, -kaa 'pɛ -sru 'ka tɔalɛ dɪ -trilii en -kaa 'le 'sran bɛ, te -kaa 'vale Crizi -a -cɛɛ 'ta 'wɔla. 15 Kɔɔ e ya 'e 'cren -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te cɛɛgɔ nen ka cɪ Bali wei mannan bɛ,

te 'ka "trɔɛn "yuyu 'tan

"le 'ka tranun -a dre "bui "da bɛ

-yee 'wɪ 'zʊ dɪ!»

16 Tɔ zɪɛ -a man bɛ, -tunun le nen Bali 'wɪ tin 'ba, "bɛ -sru en 'o 'ci -tɔ lou Bali man? Minnun pɛɛnɔn nen Moizi o 'si nɔanba -ji Ezipti bɛ o nen. 17 En "nyian -tunun man nen Bali ci sre le -fuba sinjen wlu? Minnun nen o 'wɪ 'wɪɪdɪ dre en o kaa "bui "da bɛ o nen. 18 Bali -tɔ "da 'nan:

«ʤɛnan nen maan 'pla -wee 'flinla "nan "a bɛ,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "dɪ!»

-Tunun -le 'wɪ nen Bali -a 'vɪ? Minnun nen o Bali wei -fɔla 'o "trɔɛn -sru "bɛ o nen. 19 'Wɪ pɛɛnɔn nen e 'bɔ -kaa tranun man zɪɛ, yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, wa'a yi -teɛla Bali da dɪ -le "wean, wa'a bɔɛ ʤɛnan nen Bali -a 'pla -wee 'flinla "nan "a bɛ, -a -nan dɪ.

4 ¹-Te Bali -a 'vɪ 'nan, e fɛ -tʊ -nan 'pla minnun -le 'flinla "nan "a bɛ,
 -kaa yɪɛ 'tɔ -kaa fli -va, 'tɔgɔ -kaa 'va min -tʊ 'e vɪlɛ 'e bɔ 'flinla "nan
 zɪɛ -a -nan dɪ! ²Kɔɔ -kaa Bali -le 'wɪ 'nɔnɔnɔn 'man "le zɪ -kaa tranun -a
 'man "bui "da bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. 'Pian wa'a 'sɪlɛa 'wɪ 'a dɪ, -yɛɛ "wɛan nɛn wa'a
 "nɛn -blɪlɛ dɪ. ³-Kaa nɛn -kaa yɪ -tera 'wɪ 'nɔnɔnɔn zɪɛ -a da bɛ, -kaa bɔa
 'flinla "nan "nɛn Bali -a 'vɪ bɛ -a -nan. Kɔɔ yaa 'vɪ -kaa tranun "le "man
 'nan:

«Bli 'fɔ 'an 'ji o man,

ɛn an -tɔ "da 'nan:

«Fɛnan nɛn maan 'pla -wee 'flinla "nan "a bɛ,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "dɪ!» »

'Flinla "nan zɪɛ Bali -a 'pla 'li 'e 'cɛn tʊ nɛn e 'trɛ 'lee la dra bɛ -a man.

⁴Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Zɪ Bali fɛ pɛɛnɔn drɛ

yɪ -tʊdʊ 'shɛɛdʊ bɛ,

-a 'sɔravlizan da bɛ,

ɛn e flinla.»

⁵'Pian 'fluba nɛn -kaa 'sia -a ta vɪnan 'gʊɛ, e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Fɛnan nɛn maan 'pla -wee 'flinla "nan "a bɛ,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "dɪ!»

⁶-Kaa tranun nɛn o Bali -le 'wɪ 'nɔnɔnɔn 'man 'e tɛdɛ bɛ, wa'a 'ta wʊlɛa
 "da "dɪ, -yɛɛ "wɛan nɛn wa'a bɔlɛ 'flinla "nan zɪɛ -a -nan dɪ. 'Pian Bali a "va
 'nan minnun 'o 'bɔ -nan. ⁷-Yɛɛ "wɛan e yɪ -tʊ kɔɔn minnun lɛ "nyɪan. Yɪ zɪɛ
 yaa 'tɔ 'pa cɛɛgʊ. Lɛ "kaga "bɛ -sru Bali ciɪla David -va ɛn e yɪ zɪɛ -yɛɛ 'wɪ
 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan:

«-Te cɛɛgʊ nɛn

ka cɪ Bali wei mannan bɛ,

te 'ka "trɔɛn "yuyʊ 'tan dɪ!»

⁸-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Zozue 'bɔla -kaa tranun -a Kanan 'lɛglɔn 'ji 'vaa
 "bɛ -sru ɛn David -a 'vɪ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'flinla "nan "nɛn Bali
 -a 'vɪ bɛ, -a -nan "cɛɛ Zozue 'bɔla -kaa tranun -a dɪ. ⁹-Yɛɛ "wɛan 'flinla
 "nan "nɛn Bali -a 'vɪ bɛ, e ya tɪan Bali -le minnun man -pɛnnan. ¹⁰Min
 nɛn e 'flinla "nan zɪɛ -a 'yɪ bɛ, -a san "flian 'yɛɛ 'nyranman pɛɛnɔn 'padɪ
 -a "le zɪ Bali flinla yɪ 'sɔravlizan da bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ¹¹-Yɛɛ "wɛan -kaa -cɛɛ
 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia, -e -kaa bɔ 'flinla "nan zɪɛ -a -nan! -Kaa drɛ zɪɛ, -e min
 -tʊ 'e vɪlɛ 'e 'kɔn -kaa yɛɪ -e 'e 'wɪ drɛ "le -kaa tranun -le 'wɪ 'zʊ dɪ. Wa'a 'ta
 wʊlɛa Bali wei da dɪ, ɛn wa'a bɔlɛ 'flinla "nan zɪɛ -a -nan dɪ.

¹²Bali wei bɛ, fɛ -tʊ nɛn -a yɪɛ a "man "bɛ -nyrɛn. -A "koe "a 'e da,
 ɛn -a 'lɛ a "man 'e "mlɪan sɛn 'lɛ "fli "da. -Te Bali 'wɪ tɪn 'ba min lɛ bɛ, e
 -wɪamlan min man -wɪlɪdɪ. Min 'wɛlɛ 'fɔnan 'e cin "nɛn, 'lee min 'wɛlɛ 'ji
 -srun, 'lee min lei, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn min ji bɛ, -a -tʊ 'ka 'fo "man 'e yɔɔdɪ
 dɪ. Min -wulo -ji "nrɔndɪ pɛɛnɔn, 'lee 'wɪ yɔɔdɪ pɛɛnɔn nɛn min ji bɛ, Bali

wei -a ta bɔala 'vaa en e tin -tɛa "da. ¹³Fɛ -tʊ "ka -e 'bɛ 'fʊ 'e ɣɔɔdɪ Bali man dɪ. Bali -a pɛɛnɔn 'nan ye, kɔɔ -a ta a 'e 'sɪdɪ -yɾɛ "fo. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn min -a drɛ bɛ, Bali lɛ nɛn yaa -sru "ve.

Zozi 'bɛ -cɛɛ 'wɪ ve Bali lɛ

¹⁴-Cɛɛ Bali -panzan -dan a, e ya Bali 'sɾɔn. Zozi nɛn Bali -pɪ -a bɛ, -nyɾɛn. -Yɛɛ "wɛan 'wɪ nɛn -kaa yi -tɛra "da ɛn -kaa ve minnɔn lɛ bɛ, tɛ -kaa 'pɛ 'e plʊ "man "fo "dɪ! ¹⁵-Tɛ -kaa "koe 'ka -kaa da Bali -sru 'ta wʊdɪ -a dɪɛ, -cɛɛ Bali -panzan zɪɛ 'wɪ nɛn -kaa man bɛ yaa -tɔa. Kɔɔ Satan nɛn e -kaa 'man -taan "bɛ, e -yɛɛ 'man -tan, 'pian ya'a 'wɪ 'wɪdɪ "tʊwɪlɪ "drɛlɛ "fo "dɪ. ¹⁶-Yɛɛ "wɛan -kaa yi -tɛra Bali da, -e -kaa -pli -yɛɛ mingɔnɔnɛn pɛɪn man. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn -kaa nyɾɪnda -sɛan Bali da, ɛn e 'yi "dra -cɛɛ tʊ nɛn -kaa 'mɛan drɛ 'nan 'e 'pa -kaa 'va bɛ -a man.

5 ¹Min nɛn Bali -a "sia "va 'e 'panzan -dan a bɛ, yaa "sia "va minnɔn yei, 'nan -e min zɪɛ 'yɛɛ 'su o pɛɛnɔn 'lɛ vɛ -a. -Tɛ min 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'nan ɛn e -ta -a -nan fɛ -a bɛ, min zɪɛ -yɛɛ -nɔan Bali lɛ. ²Bali -panzan -dan 'bɔ bɛ, minnɔn nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ "dra tɛ wa'a -ci tɔa dɪɛ, e -wɛɛ 'wɪ 'ci maan. Kɔɔ tʊ -mie bɔa "bɛ, -a 'bɔ "nyian e 'wɪ 'wɪdɪ "dra. ³-Yɛɛ "wɛan e 'yɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ "man fɛ -nɔan Bali lɛ, "lɛ zɪ e minnɔn -lɛ vɛ dra bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

⁴Min "cɛɛ 'e 'fli -tɔa Bali -panzan -dan a dɪ. Bali 'bɔ 'bɛ min -tɔa 'e 'panzan -dan a "lɛ zɪ -yaa drɛ Arɔn lɛ 'li bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

⁵'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -yɛɛ drɛ "nyian Crɪzi -lɛ vɛ -a. -Yɛɛ "cɛɛ 'e 'fli -tɔ Bali -panzan -dan a dɪ. 'Pian Bali 'bɛ -tɔ 'e 'panzan -dan a. Bali -a 'vɪ -yɾɛ 'nan:

«Yɪɛ cɪ 'mɛn 'nɛn 'a,
-e 'e 'sia cɛɛɣʊ man bɛ
an drɛ 'i "tɪ "a.»

⁶ɛn Bali -lɛ 'fluba 'ji bɛ, Bali 'wɪ tin 'ba "nyian fɛ pɛɛ -nan. E 'nan:

«I ya 'an -panzan -a,
"lɛ Mɛlcɪsɛdɛk -lɛ 'wɪ 'zʊ,
ɛn i -fo "a 'li 'trɪlii.»

⁷Tʊ nɛn Crɪzi a 'trɛda bɛ, e Bali trʊ 'ba 'plɛblɛ, tɛ -a yɪɛ 'yi -sɛan 'e da. ɛn Bali nɛn e -kɔlaman -a 'sɪdɪ -a -ka 'lɔ bɛ, ya'a wei 'tʊlɛa nan dɪ, kɔɔ Crɪzi man a 'e wʊdɪ -e 'e 'ta wʊla 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a vɛ bɛ -a da.

⁸Crɪzi a Bali -pɪ -a, 'pian yɾa yɪdɪ pɛɛnɔn nɛn e 'bɔ "man "bɛ, -yɛɛ 'ta wʊladɪ Bali -sru paa 'ji. ⁹Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn 'lɛ sɔɔdɪ man Bali 'lɛ bɛ, -a -nan nɛn e drɛ minnɔn pɛɛnɔn nɛn o 'ta 'wʊla -a wei da bɛ o 'sɪzan 'wɪ 'ji -a 'li 'trɪlii. ¹⁰ɛn Bali -a drɛ 'e 'panzan -dan a "lɛ Mɛlcɪsɛdɛk -lɛ 'wɪ 'zʊ.

'Cɛɛ yi -tɛradɪ Zozi da 'e 'kʊ 'e 'lɛ

¹¹'Wɪ zɪɛ -a da bɛ, 'wɪ "kaga "a 'kʊ 'ji -e 'kʊ tin 'ba 'cɛɛ. 'Pian -a -ci vɪdɪ 'cɛɛ bɛ e ya 'plɛblɛ, kɔɔ ka'a 'wɪ 'ci maan tada dɪ. ¹²Ka 'mɔn Bali -sru 'ta

wudɔ -ji paan 'le -e te ka dre 'ji ceje, 'pian kaa -kɔɔnman 'nan Bali -sru 'ta wudɔ -ji wɪ "wɛnwɛnnɛnnun bɛ, -a 'bɔ nɛn min 'e "paa 'ka 'ji. 'Ka 'fli dra tian 'le 'nɛn 'linɛnnun -le 'wɪ 'zv, 'nɔɔnɔɔn 'va nɛn ka cɪ, ka'a 'kɔɔlaman fɛ 'plɛblɛ 'blɪdɪ -a dɪ. ¹³Min oo min nɛn e cɪ 'nɔɔnɔɔn 'va bɛ, te -a san a tian 'le 'nɛn 'linɛn 'le 'wɪ 'zv. Ya'a 'wɪ 'yi 'lee 'wɪ 'wɪdɪ 'cɛnnan 'e cin man tɔa dɪ. ¹⁴'Pian min cejenun 'bɛ, fɛ 'plɛblɛ 'va nɛn o cɪ. -Wee 'ta wudɔ Bali -sru "bɛ, o 'wɪ "kaga tranla, ɛn o 'wɪ 'yi 'lee 'wɪ 'wɪdɪ 'cɛnnan 'e cin man -tɔa.

6 ¹-Yee "wean -kaa kv -kaa 'lɛ zia, -e 'wɪ nɛn waa "paaman min ceje ji bɛ, 'ka -tranla! 'Winun nɛn Bali -sru 'ta wudɔ -ji 'wɪ "wɛnwɛnnɛnnun -a bɛ, 'ka 'bɛ 'tɔu! 'Winun zɪɛ -nyren 'gɔ, min 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ 'dɛdɛdɛ man -e 'e 'fli -nɔɔn Bali lɛ, ɛn min 'e yi -tera Bali da, ²ɛn min -batize dɛdɛdɛ da wɪnun, ɛn min -pɛ pladɪ min da, ɛn -kanɔɔn wluandɪ da wɪnun, ɛn tɔ -fɔla "da "ji Bali minnɛn -le tin "baa bɛ -a da 'wɪnun. 'Wɪ pɛɛnɔɔn zɪɛ, kv 'ka "vale 'kv 'bɛ "paaman 'nyian 'ka 'ji dɪ. ³'Pian kv ya "vale, -te Bali wu "man "bɛ -kaa -kv -kaa 'lɛ zia, -e 'wɪ nɛn waa "paaman min ceje ji bɛ, 'ka -tranla!

⁴Minnun nɛn o 'ta 'wɔla Zozi -sru fɔɔnɔɔn, "bɛ -sru 'vaa -e 'o pei 'fɔ "man "bɛ, 'ka 'ci "nrɔɔn o da! Minnun zɪɛ Bali o man dre 'weɪn 'yee 'tɛ 'san -a, ɛn e 'yee 'yi "nɔɔn -wɛlɛ. Bali lei 'saun dre -wee vɛ -a. ⁵ɛn "nyian bɛ, zɪ Bali wei cɪ 'kpa bɛ, waa -tɔ. ɛn 'plɛblɛ nɛn Bali -taa 'yee mingɔɔnɛn -blɪlɛ -a bɛ, wɛɛ 'tɔ "nyian. ⁶'Wɪ pɛɛnɔɔn zɪɛ waa -tɔ 'vaa "bɛ -sru ɛn 'o pei 'fɔ Zozi man. Min nɛn e 'wɪ zɪɛ -a dre bɛ, -si pee "ka -e 'e 'fli -nɔɔn Bali lɛ "nyian dɪ. Kɔɔ 'wɪ zɪɛ -a dɛdɛdɛ bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan, ya'a Bali -pɪ 'silɛa min -a dɪ, ɛn yaa pɛɪn "nyian yiba "plan da, te minnɛn -a "srɔɔnman.

⁷-Kaa -kɔɔn fei nɛn min -a "paa bɛ, -a man. Laa -fɛan "man, -e fɛ 'wɛlɛ nɛn waa -fɔ fei zɪɛ -a da bɛ, e 'bɔla "kaga min nɛn -yee fei cɪ -a bɛ -yɛɛ. Tɔɔn te Bali -le -fɛa a 'trɛ zɪɛ -a man. ⁸'Pian -te fei zɪɛ lu -wɪdɪ 'bɛ bɔa "da "bɛ, min nɛn -yee fei cɪ -a bɛ ya'a "nɛn 'ble dɪ. -Yee "wean maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e ya "le fei zɪɛ -yee 'wɪ 'zv bɛ, tɔ 'ka "nyian -fɔlɛ "kaga "dɪ, -e Bali 'e tin -tɛ "da -e 'e -nan -nyan 'tɛ 'a.

⁹'An beenun, kv 'wɪ 'pla 'cɛɛ 'wɪnun zɪɛ -a vɪdɪ -a, 'bɛ a zɪ. 'Pian kv yi -tɛala "da 'nan 'cee vɛ bɛ, ka ya -si tɪglɪ nɛn min 'sia 'wɪ 'ji "da "bɛ -a da. ¹⁰Kɔɔ Bali a tɪglɪ, ɛn 'cee 'nyranman nɛn 'ka "paa bɛ -a -cin 'ka 'saan "ji "dɪ. ɛn "nyian 'cee 'pa nɛn kaa wo Zozinɔɔn 'va 'cee Bali yɪdɪ "yi "le "wean bɛ, -a -cin 'ka 'saan Bali ji dɪ. ¹¹Kv ya "vale 'nan 'ka 'fɔ 'wɪ zɪɛ -a dɛnɛn -trɪlɪɪ, -e 'wɪ nɛn 'ka yɪɛ yɛa -yɛɛ "bɛ 'e dre 'cee vɛ -a "fɔ. ¹²Kv 'ka "va 'nan 'ka 'pɛ 'e plɔ Bali -sru 'ta wudɔ man dɪ. Minnun nɛn o yi -tera Bali da, ɛn o -pɔan 'sɔ bɛ, 'o dre 'cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔɔn 'a! Kɔɔ minnɛn 'bɔ zɪɛ, fɛ nɛn Bali -tɔ "da 'nan 'e -nɔɔn "minnɛn lɛ bɛ, o -taa -a yɪlɛ.

Bali ci 'ka 'limlan dɪ

¹³Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan, 'e "ta fɛ -tɔ -nɔɔn -yɛɛ, ɛn yaa -ci pɛ wluan 'e 'bɔ 'fli da. Kɔɔ fɛ -tɔ "ka -e Bali 'e 'pɛ wluan 'bɛ da, te 'bɛ -dan "mlɪan Bali da dɪ. ¹⁴-Yee "wean yaa 'vɪ Abraam lɛ 'nan:

«Maan ve 'yie 'nan,
an -taa "fëa vüle 'i man,
en an -taa 'i kluda 'nön drele "kaga.»

15 Abraam 'e -pɔan "sran 'e cin da, en 'wɪ nən Bali -a 'vɪ be yaa man -pen. -Yee "wëan "bë -sru e dre -yee ve -a.

16 -Te min 'ta 'wɪ 'tʊ -ji -pɛ wuanla bë, fɛ nən -a -dan "mlian "da "bë, -a man nən 'e 'pɛ wuanla. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'wɪ tɪglɪ nən yaa 'vɪ, te -sa 'ka "nyian "da "dɪ. 17 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nən Bali -a dre Abraam lɛ. 'E 'pɛ wluan 'e 'fli da, 'nan -e minnun nən o -taa 'wɪ zɪɛ -a "nən "blɪlɛ bë, 'o -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nən yaa ve. 18 Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e 'ta fɛ -tʊ -nɔan -yɛɛ, en Bali 'e 'pɛ wluan 'wɪ 'tʊwli zɪɛ -a -ji. 'Wɪ "fli zɪɛ -a dre dɛtɪ -a bë, Bali -a kɔɔn -cɛɛ 'nan -te 'e 'wɪ 'vɪ bë, 'e 'ci 'ka 'limlan 'li "fo "dɪ. En ya'a 'kɔlamən -e 'e 'wlu 'sɛn dɪ. 'Wɪ zɪɛ e ya "lɛ -e -kaa "koe "tɔ -kaa da, -e 'wɪ nən -kaa yie yra -yɛɛ "bë -kaa man -pen. 19 'Wɪ nən -kaa yie yra -yɛɛ "bë, 'wlu wɪ "cɛɛ dɪ, en -yɛɛ -maan -e -kaa tɔ 'plɛblɛ. Zozi lɛ nən -kaa yie yra, en -yɛɛ wla fenan nən Bali cɪ be -a -nan. 20 Fɛ zɪɛ -a -nan nən Zozi -trɔa -kaa 'lɛ, 'nan -e 'e 'pa -kaa 'va. Kɔɔ -yɛɛ dre -cɛɛ Bali -panzan -dan a, "lɛ zɪ Mɛlcisɛdɛk cɪ Bali -panzan -a 'li bë -yee 'wɪ 'zʊ. En e -fo -a 'li 'trilii.

Mɛlcisɛdɛk -lɛ 'wɪ

7 1 Mɛlcisɛdɛk zɪɛ e ya Salem 'nön 'lɛ mingɔnən -a, en e ya Bali nən fɛ pɛɛnɔn 'ta lou "bë -a -panzan -a. Tʊ nən Abraam "sia mingɔnɛnnun 'klɪnən, en e ya -tanən bë, -a -nan nən Mɛlcisɛdɛk -kʊ -a 'lɛ, en e -fɛa 'vɪ "man. 2 Fɛnun pɛɛnɔn nən Abraam -a 'si te e mingɔnɛnnun klɪ bë, yaa -fuzan -nɔn Mɛlcisɛdɛk lɛ. Mɛlcisɛdɛk -ci nən 'nan, mingɔnən nən e 'wɪ tɪglɪ dra. En "nyian bë, e ya Salem 'nön 'lɛ mingɔnən -a. -A -ci nən 'nan, mingɔnən nən e -fʊdɪ -trɔɔ -nɔan "min lɛ. 3 Min -tʊ 'ka Mɛlcisɛdɛk "tɪ 'tɔa dɪ, en min -tʊ 'ka -a "bʊ 'tɔa dɪ, en min -tʊ 'ka -a tra -tʊ tɔa dɪ. Min -tʊ 'ka -a -yadɪ 'lɛɛ -a -kadɪ tɔa dɪ. -Yee 'wɪ dre "lɛ Bali -pɪ -lɛ ve dre bë -yee 'wɪ 'zʊ, e -fo Bali -panzan -a 'li 'trilii.

4 Mɛlcisɛdɛk -lɛ -dan nən, e cɪ -a 'li bë, -kaa cɪ "nɔn "da! Abraam 'bɔ nən e ya -kaa tra tɛdɛ -a bë, fɛnun pɛɛnɔn nən yaa 'si mingɔnɛnnun lɔ bë, yaa -fuzan -nɔn -yɛɛ. 'Wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, Mɛlcisɛdɛk -dan "mlian Abraam da. 5 E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji 'nan, Levi kluda 'nɔn nən Bali -pannɔn 'a bë, 'o fɛ -fuzan 'si Izraɛl 'nɔn 'lɔ. Levi kluda 'nɔn 'lɛɛ Izraɛl 'nɔn bë, o pɛɛnɔn a Abraam kluda 'nɔn 'a. 6 'Pian Mɛlcisɛdɛk 'ka Abraam kluda min -a dɪ, en -yɛɛ fɛ -fuzan 'si Abraam -lɔ. En "nyian bë, Abraam nən Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan, e "ta fɛ -tʊ -nɔan -yɛɛ "bë, Mɛlcisɛdɛk -fɛa 'vɪ "man. 7 -Kaa -tɔa 'nan min ceje 'bë -fɛa ve 'nən "wɛnnən man. -Sa 'ka 'wɪ zɪɛ -a da dɪ. 8 Levi kluda 'nɔn 'bɔ nən o fɛ -fuzan 'sia bë, blaminun nən waa, o kaa "lɛ -cɛɛ 'wɪ 'zʊ. 'Pian Mɛlcisɛdɛk nən e fɛ -fuzan 'si Abraam -lɔ bë, waa crɛn -tɛ 'nan, -a yie a "man 'li 'trilii. 9 Levi kluda 'nɔn lɛ nən

minnun fe -fuzan -nɔan. 'Pian Levi 'bɔ fe -fuzan -nɔn min le. -Yee dre -a tra Abraam -le fe -fuzan -nɔndt -a Melcisedek le. ¹⁰Tu nen Abraam fe -fuzan -nɔan Melcisedek le be, te wa'a tian Levi -yale dt. 'Pian te Bali -a 'pla 'e 'cen 'nan, Levi a Abraam kluda min -a, -yee "wean o -kɔlaman waa ve 'nan Levi 'be -nɔn.

¹¹Bali -pan nyranman nen waa -nɔn Levi kluda 'nɔn le be, -yee -maan min 'ta wɔla Moizi -le -pei -tɔ wɔnun da, 'pian ya'a 'kɔlaman -e 'e min dre 'saun Bali 'le dt. "Te e min dra 'saun Bali 'le be, "te Bali 'ka 'tale 'e 'panzan pee -a dt. 'Pian -kaa 'yɪ 'nan, e -ta 'e 'panzan pee -a. 'Be a 'le Melcisedek -le 'wɪ 'zʊ, en e 'ka 'le Levi kluda min nen Arɔn -a be -yee 'wɪ 'zʊ dt. ¹²Bali -pan nyranman nen Levi kluda 'nɔn -a 'paa be, 'be nen 'gʊe Bali -a -pe man 'lila. -Yee "wean e -pei -tɔ wɪ man lila "nyian. ¹³Kɔɔ min 'bɔ nen o -yee 'wɪ 'vɪ 'gʊe, e 'ka Levi kluda min -a dt, en -a kluda min -tu 'ka tian 'li Bali -pan nyranman 'pale dt. ¹⁴-Kaa -tɔa 'wein 'nan, -kaa san Zozi Crizi a Zuda kluda min -a. En tu nen Moizi Bali -pannɔn 'le 'wɪ ve be, ya'a Zuda kluda 'nɔn 'fɔle "va "dt.

¹⁵'Wɪ 'kpa nen, Bali -pei -tɔ wɪ man 'lila. Kɔɔ Bali -ta 'e 'panzan pee -a, te 'be a 'le Melcisedek -le 'wɪ 'zʊ. ¹⁶E 'ka Bali -pannɔn kluda min -a 'vaa en Bali -a -tɔ 'e 'panzan -a dt. 'Belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪe, e ya -yrɔ, -yee "wean yaa -tɔ. ¹⁷Zɪ e cɪ 'e 'cren -tɛdt Bali -le 'fluba 'ji zɪe, kɔɔ e ya 'e 'cren -tɛdt 'nan:

«I ya 'an -panzan -a,
"le Melcisedek -le 'wɪ 'zʊ,
en i -fo "a 'li 'trilii.»

¹⁸'Wɔnun zɪe -wɛe -kɔɔnman -ceɛ 'nan, -pei -tɔ wɔnun nen Bali -a -nɔn Moizi le be, Bali -a klu -sran ji. Kɔɔ 'pleble 'ka -yrɔ "dt, e ya 'wɪ "tun "a, ¹⁹en ya'a -kɔlale min dɛdt -a 'saun Bali 'le dt. 'Be nen 'gʊe, fe nen e cɪ 'kpa e "mlian -a pɛenɔn da be, -kaa yɪe yra -yrɛ, en -yee -kaa -pliman Bali man.

²⁰En 'nyian be, Bali -a -ci -pe wluan. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka 'e 'pe wunlea 'vaa en e Levi kluda 'nɔn dre 'e 'pannɔn 'a dt. ²¹'Pian Bali -a -ci -pe wluan 'vaa en e Zozi dre 'e 'panzan -a. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tɛdt 'nan:

«'An 'bɔ Minsan be,
maan -ci -pe wluan,
en 'an wei 'ka 'limlan 'li "fo "dt.
I ya 'an 'panzan -a,
en i -fo "a 'li 'trilii.»

²²Zɪ Bali Zozi -tɔ 'e 'panzan -a be, yaa -ci -pe wluan, 'pian ya'a Arɔn -le ve -ci -pe wunlea dt. 'Wɪ zɪe -yee -kɔɔnman -ceɛ 'nan, fe nen Bali -a 'si en e blamin pli 'a 'e man 'nyian 'e 'pee be, e "mlian -a tɛde ve da. En Bali Zozi -tɔ -ji 'nan -e -kaa -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nen.

²³-A -cin 'e 'kɔn -kaa 'ji 'nyian 'nan, Bali -pannɔn nen Arɔn kluda 'nɔn 'a be, o ya "kaga, "tɔgɔ -te o va min -tu -ka be, -e Bali -pandɪ 'e 'le 'tɔ. ²⁴'Pian

Zozi yié a "man 'li 'trilii, -yee "wean min -tu "ka -e 'e Bali -pan -a "pa 'ji dt. ²⁵'Bé nen 'gúe, minnun nen o ciula Zozi 'va, en o pli Bali man bé, Zozi o "sia 'wú 'ji 'li "fo 'le vé -a. Kóó Zozi yié a "man 'li 'trilii, 'nan te e Bali tru "baa -wle.

²⁶Bali -panzan -dan nen -a 'wú cú -kaa man bé, -a 'bó nen Zozi 'a. E 'sò Bali le, ya'a 'wú 'wliđu "tu dréle dt, én 'tò 'ka 'e 'padú "man 'dú. Bali -a 'si 'wú 'wliđu "drénón yei, én e -kú -a laji lou. ²⁷Bali -pannón -dandan nen -a tedenun -a bé, o 'bó 'fí -le 'wú 'wliđu "man fé -nón Bali lé. "Bé -sru 'vaa -e 'o min nen e 'wú 'wliđu dré én e -ta -a -nan fé -a bé, -yee vé -nón Bali lé. 'Pian Zozi 'le vé 'ka dréle zú dt. Kóó zú Zozi wú "man én e -ka yiba "plan da bé, -cee 'wú 'wliđu péenón 'nan fé nen yaa -nón 'li "fo 'le vé -a. ²⁸Moizi -le -pei bé, blamin nen tú -mie bóa e 'wú 'wliđu "dra bé, -a 'bó nen -pei -a -tò Bali -panzan -dan a. 'Pian 'bé nen 'gúe, Moizi -le -pei klu -sran. Kóó zú Zozi céen 'wú péenón 'lé sóódt man Bali 'lé bé, Bali 'e 'pé wluan, én 'e 'pí -tò 'e 'panzan -dan a 'li "fo 'le vé -a.

-Cee Bali -panzan -dan nen Zozi 'a

8 ¹'Wú péenón nen kú cú -a vnan 'gúe, -a -wulo nen 'gú. -Cee Bali -panzan -dan a laji lou. E ya 'e -nyrandú Bali nen 'yee mingónnen péin -da bé -a -pé "yi "da. ²E ya Bali -pan nyranman 'panan fenan 'saun nen Bali -a man dré 'wú zúe -a drenan -a bé -a -nan. Blamin "céé fenan zúe -a man dré dt, 'pian Bali 'bé man dré 'e 'bó 'a.

³Bali -panzan -dan péenón nen waa -tòa "bé, waa -tòa 'nan -e 'e Bali -pan nyranman 'pa. -Yee "wean -cee Bali -panzan -dan "e "fé -tú -nón "nyian Bali lé. ⁴"Te Crizi 'e 'kón tian 'treda bé, "te 'e 'ka Bali -panzan -a dt. Kóó Bali -pannón a -nan 'va. Én o ya Bali -pan nyranman 'panan "le zú Moizi -le -pei -a 'vú bé -yee 'wú 'zú. ⁵Bali -pan nyranman nen minnun zúe waa "paa bé, e ya "le -a 'kpa nen waa dra laji bé -a -kóón "manve -le 'wú 'zú. Kóó zú Bali -a 'vú Moizi lé 'nan 'e -tandan -tò 'yрэ bé, yaa 'vú 'nan:

«I dré "yi!

-Tandan nen maan kóón 'yie

te i ya pón da bé,

-a 'lein nen 'i -tò 'men.»

⁶Bali -pan nyranman nen Bali -a -nón Zozi lé bé, -a 'kpa "mlian Bali -pannón péenón 'le vé da. Kóó Zozi nen Bali -a 'si én e Bali 'lee blamin yei "sén 'e cin va 'nyian 'e 'pee. Én blamin 'lee Bali yei "sendú 'e cin va pee zúe -a 'kpa "mlian -a tédé vé da. Kóó fé nen Bali -a 'vú 'nan 'e -nón "blamin lé 'wú zúe -a -ji bé -a 'kpa "mlian -a tédé vé da.

⁷Bali -a 'yú "yi -e 'e blamin pli 'e man 'nyian 'e 'pee, kóó -a tédé vé nen Bali -a dré Izraél 'nón lé bé, ya'a -kólale -e 'e o dré 'saun Bali 'lé dt. ⁸Tú zúe -a man nen Bali 'wú 'pla Izraél 'nón 'bó lé. Yaa 'vú -wle 'nan:

«Tú -tú -taa "bóle bé,

an Izrael 'nɔn
'lee Zude 'nɔn -pliman 'an man 'e 'pee.

9 O -pli "nen

maan wo 'an man 'e 'pee be,
ya'a 'kɔan 'le -a tede nen
maan dre o tranun le
te an o 'si Ezipti 'leglɔn 'ji be
-yee 'wɪ 'zɔ dɪ.

-A tede ve nen

maan dre zɛ
wa'a 'ta wɔlɛa "da "dɪ,
-yee "wɛan 'an "trɔɛn 'si o va.

10 'Pian tɔ -tɔ -taa "bɔle be,

an -tɔa 'an wei da 'nan
-e 'an Izrael 'nɔn -pli
'an man "nyian 'e 'pee.

Tɔ zɛ -a man be,
'mɛn -pei -tɔ wɪnɪn -cin -kɔanla o ji,
ɛn zɪ kɔ min 'e 'ta wɔ 'trɛda be
-yɛɛ "paaman o ji.

An -kɔan -wee Bali -a,
ɛn o -kɔan 'mɛn minnɪn -a.

11 -E 'e "sia nannannun man

-e 'e 'bɔ min cejenun da be,
o pɛɛnɔn -taa -a -tɔle 'nan
mɛɛn cɪ Bali -a.

'Wɪ zɛ min -tɔ "cɛɛ "paaman "nyian
'e bɔɛzan -tɔ ji dɪ.

-Te 'be "cɛɛ dɪ,

min -tɔ "cɛɛ ve 'e "bɔɪ -tɔ le 'nan,
'i 'ta -e 'i Minsan yɪ dɪ!

12 -Te o 'wɪnɪn dre 'an 'va 'wɪdɪ 'e 'cɛn oo,

maan "cɛa -wɛ.

ɛn -te o 'mɛn -pei -tɔ wɪ -mie sɛɛ 'e 'cɛn oo,
ma'an "nyian 'an 'ci nɔnman "da "dɪ.»

13 -Te Bali -tɔ 'e wei da 'nan 'e blamin -pliman 'e man 'e 'pee be, yaa
-kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, -a tede ve nen Bali -a dre be, e dre 'le sɔ ceje -le 'wɪ
'zɔ. Kɔɔ -te sɔ dre ceje be, -a 'yi "sia "ji, te 'be 'fɔladɪ 'bɔ.

Minnun Bali -paan 'e tede 'kɔ?

9 ¹Zɪ Bali -tɔ 'e wei da -kaa tranun le 'e tede 'nan 'e o -pliman 'e man
be, pɛ pɛɛnɔn nen kɔ 'o Bali 'bɔ 'pan -a be yaa kɔɔn -wɛ. Yaa 'vɪ -wɛ

'nan 'o fenan 'saun 'tu dre 'nan -e 'wee 'pan -nan. ²-A -nan nen o -tandan -tɔ. O -kannen -trɔa 'dave dre -tandan zɛ -a -ji nun, en o 'tablo dre 'nyian -ji. 'Tablo zɛ -a da nen 'o 'kpɔun nen waa -nɔn Bali le be -a 'paala. ³-Tandan zɛ e ya 'e 'cɛndɛ -ji sɔ -tu -a. Fenan nen -kannen 'lee 'tablo cɪ 'e -trɔadɛ be, waa laabo fenan 'saun. En fenan nen sɔla -sru zia be, waa -nan laabo fenan 'saunzaun 'kpa. ⁴O Bali -pan 'dave -trɔa fenan 'saun 'nan. -Siga 'yi nen 'e wɔdɛ 'man, en -a da nen o fɛ -tu nen -a -koei 'a 'nɔnɔn be -a 'te 'ble Bali le. En o 'cezu -tu -trɔa fenan 'saunzaun 'kpa 'nan. -Siga 'yi nen 'e wɔdɛ 'man 'e pɛɛnɔn. Fe yaaga nen 'cezu zɛ -a -ji be -nyren 'gɔ, -pɔ -tu a 'e dɛdɛ -siga -a, en o -blɛfɛ -tu nen waa laabo manen be waa -sɛn -ji, e ya -ji. En Arɔn -le 'tonyrin nen -a 'nɛn a 'e bɔdɛ 'da 'be, e ya -ji. En -kɔlɛ 'fɔnɔn nen Bali -le -peɪ -tɔ wɔnɔn a 'da 'e 'crɛn -tɛdɛ be, o ya -ji. ⁵Bali -le 'pasianɔn nen laji be, waa -mie laabo Sheriben. O min yiba 'fli 'a 'e 'tɔdɛ 'cezu zɛ -a ta "blu ve da. -Yɛɛ -kɔɔnman 'nan Bali -le -dan a -nan, en o -pɛ 'jɛ 'a 'e cin yɪdɛ 'da. -A ta "blu ve 'bɔ da nen o nyen -sɛanla -e Bali 'e min -le 'wɪ 'wɪdɛ 'fui. 'Wɪ 'sɛzenun pɛɛnɔn zɛ kɪ 'ka 'vale 'kɪ ve 'cɛɛ tu 'gɔvɛ -a dɪ.

⁶Kɔ 'sia -a vɪnan 'cɛɛ 'nan -tandan zɛ e ya 'e 'cɛndɛ -ji. Fenan 'saun 'nan nen Bali -pannɔn -wɪlamlan yi -tudɔ pɛɛnɔn man 'nan -e 'o Bali -pan nyranman 'pa. ⁷'Pian fenan 'saunzaun 'kpa be, Bali -pannɔn 'tazan -dan 'be -wɪlamlan 'nan nun 'e -tɔwɪ. Le -tu -ji be e -wɪlamlan 'nan nun 'e 'pa -a -tɔwɪ 'cɛ. E -wɪlamlan 'e 'lɔ le -wɪ nyen -a -e 'e -sran 'cezu ta "blu ve da lou. Yaa -sɛanla 'e 'bɔ 'le 'wɪ 'wɪdɛ 'nɛn ya'a dreɛ 'e yie man dɛ -a man. En yaa -sɛanla 'nyian minnɔn pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'wɪdɛ 'nɛn wa'a dreɛ 'o yie man dɛ -a man.

⁸'Wɪ zɛ -a nen Bali lei 'saun -a -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, tu nen -tandan tɛdɛ a -nan be, minnɔn 'ka 'kɔlaman -e 'o wɪ fɛnan 'saun da dɪ. Kɔɔ te -si nen e blamin -pliman Bali man be, e 'ka tian 'e 'le 'sɔdɛ dɪ. ⁹Tu nen -kaa cɪ -ji 'gɔvɛ, 'wɔnɔn nen waa dre -tandan tɛdɛ zɛ -a -ji be, e ya -cee 'wɪ -kɔɔn 'manve -a. Kɔɔ minnɔn fɛnɔn -nɔn Bali le en o Bali -pan -wɪnɔn -a, 'pian 'wɪnɔn nen waa dre zɛ, ya'a -kɔlale o dɛdɛ -a 'saun Bali 'le dɪ. ¹⁰Min nen e Bali -paan 'be, -blɛfɛ -mienun a -a 'srɔɛn 'a, en mɪnɪvɛ -mienun a -a 'srɔɛn 'a, en e -sru -mie wo 'vaa -e 'e Bali -pan. 'Wɪ pɛɛnɔn zɛ -a dɛdɛ be, e ya min 'kɔlɛ da lou. E -fɪ zɛ -trɪlɪɪ en tu nen Bali -a lɪla 'e 'trɛ be 'e 'bɔ.

Zozi Bali -pandɛ lɪla

¹¹Zɪ Crɪzɪ -ta be, en tu zɛ e 'bɔ. E ya Bali -panzan -dan a, en 'yɪnɔn nen Bali 'e 'nan, 'e dra minnɔn le be, -yɛɛ -si 'le 'sɔ. -Tandan 'kpa nen -a 'yi 'mɪlɪan -a tɛdɛ vɛ da, en blamin 'cɛɛ -tɔ dɛ, e ya laji. -Tandan zɛ -a -ji nen Crɪzɪ cɪɪla ¹²'nan -e 'e -wɪla fɛnan 'saunzaun 'kpa -nan, te e ya -nan nun 'li 'fo. Ya'a -wɪlale -nan nun 'e 'lɔ le bɔ nyen -a dɪ, en ya'a -wɪlale 'e 'lɔ le trɪ nyen -a dɪ, 'pian e wɪlala 'nan nun 'e 'bɔ 'fli nyen -a. 'Wɪ nen yaa dre

zɪɛ -yɛɛ -maan -kaa 'si 'wɪ 'ji 'li 'fo 'le vɛ -a. ¹³-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -te min 'wɪ 'tʊ drɛ, ɛn 'wɪ zɪɛ e min 'bɔ 'tri 'tɔ Bali 'lɛ bɛ, 'wɪ nɛn -cee -pei 'e 'nan 'o drɛ -yrɛ "bɛ -nyrɛn 'gʊ. Bo nyɛn nɛn waa wɛɛnman 'da, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, tri nyɛn nɛn waa wɛɛnman 'da, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, tri nɛn waa 'tɛ blɪ Bali -pan 'dave da bɛ, -a 'tɛ 'yie nɛn waa wɛɛnman 'da, -e min zɪɛ 'e -kɔla Bali 'sudɪ -a 'nyian 'e 'pa 'ji. ¹⁴-Te 'bɛ a zɪɛ, maan vɛ 'cɛɛ 'nan Crizi nyɛn min dra 'saun Bali 'lɛ 'e -ciala 'da, 'dʊ -e -a san 'e -kɔla Bali nɛn -a yie cɪ 'man 'bɛ -a 'sudɪ -a. Bali lei 'saun nɛn -yrɔ "bɛ, -yɛɛ "wɛan nɛn e wɪ "man ɛn e -ka. E ya "le Bali -panvɛ nɛn 'tɔ 'ka 'e 'padɪ "man 'dɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

¹⁵-Yɛɛ -kadɪ zɪɛ, -yɛɛ -maan Bali 'lee blamin yei "sɛn 'e cin va 'nyian 'e 'pɛɛ. 'Wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nɛn blamin -a drɛ 'e tɛdɛ bɛ, -yɛɛ -kadɪ -le "wɛan nɛn Bali -a fui -kaa man. -Yɛɛ "wɛan 'yi "nɛn Bali -a 'vɪ 'nan e dra -yɛɛ minnɪn lɛ bɛ, e ya minnɪn nɛn Bali o laabo bɛ -wee vɛ -a. "Yi zɪɛ 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -nyrɛn.

¹⁶-Kaa -tɔa 'nan, -te min 'e -zia paala bɛ, min zɪɛ e -kaa 'vaa ɛn waa -zia 'bɔ -nɔan "minnɪn nɛn e cɪ -wee vɛ -a bɛ -wɛɛ. ¹⁷'Pian -te min zɪɛ -a yie a tian "man "bɛ, min 'ka -a -zia -ble dɪ. ¹⁸-Yɛɛ "wɛan tʊ nɛn Bali -tɔ 'e wei da 'nan 'e o -pliman 'e man bɛ, fɛ -tʊ -ka -a 'wɪ 'ji. ¹⁹Kɔɔ -kaa ta vɛ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, zɪ Moizi cɛɛn Bali -le -pei -tɔ wɪnɪn ta vidɪ man Izraɛl 'nɔn lɛ bɛ, trinun 'lee bonun nɛn yaa tɛɛ 'wɪ zɪɛ -a -ji. "Bɛ -sru e o nyɛn baa 'yi 'a, ɛn e yiba pɛnɛn yrɪ 'e cin man sɔ 'tɛndɛn 'a, ɛn yaa 'wɪ nyɛn zɪɛ -a va. Yaa wɛɛn Bali -le -pei 'bɔ da, "bɛ -sru ɛn e cɪ -a wɛɛndɪ -a Izraɛl 'nɔn pɛɛnɔn nɛn o cin 'yɪ bɛ o da. ²⁰-A -nan nɛn Moizi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan:

«Bali -tɔ 'e wei da 'cɛɛ 'nan
e 'ka -pliman 'e man.
Nyɛn 'gʊɛ, -yɛɛ -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan
-e 'e 'sia cɛɛgʊ man bɛ
'ka drɛ Bali -le vɛ -a.»

²¹ɛn 'nyian bɛ Moizi nyɛn zɪɛ -a wɛɛn -tandan 'lee fɛnɪn pɛɛnɔn nɛn o Bali -pan nyranman 'paa -a bɛ -a da. ²²-Kaa -tɔa 'nan Moizi -le -pei 'e 'nan, nyɛn -kɔlaman e fɛ pɛɛnɔn dra 'saun Bali 'lɛ. -Te min 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, e -taa -a -nan fɛ -a, waa nyɛn -sɛanla 'vaa -e Bali 'e -yɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ 'bɔ fui.

Crizi a -cee 'wɪ 'wɪdɪ "nan fɛ -a

²³Fɛnɪn nɛn o Bali -pan nyranman 'paa -a 'trɛda 'gʊɛ, -wi nyɛn -a nɛn waa dra 'saun Bali 'lɛ. ɛn fɛnɪn zɪɛ o ya "le fɛnɪn 'kpa nɛn laji bɛ -a -kɔɔn "manvɛ -le 'wɪ 'zʊ. 'Pian fɛnɪn nɛn laji bɛ, fɛ nɛn yaa dra 'saun bɛ -a 'kpa "mlian -wi nyɛn da. ²⁴-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -tandan nɛn blamin -a -tɔ -nyrɛn laji bɛ -a -kɔɔn "manvɛ -a bɛ, -a -ji "cɛɛ Crizi wɛɛ dɪ. 'Pian laji 'bɔ -nan nɛn Crizi -kʊ, 'nan -e 'e 'tɔ -cee 'wɪ 'ji Bali 'lɛ. ²⁵ɛn 'nyian bɛ, -kaa -tɔa 'nan, lɛ -tʊdʊ pɛɛnɔn man nɛn Bali -panzan -dan -wɛɛmlan

fenan 'saunzaun 'kpa -nan 'e 'lɔ le -wi nyen -a. 'Pian Crizi 'ka 'e 'drele zi di, 'e wla 'wɔ 'e nyen -a 'e 'pa -a -tuwli "ce. ²⁶"Te Crizi 'e dre 'le Bali -pannɔn 'le vɛ zɔ be, "te e -ka 'e 'pa -a "kaga 'trilii -e 'e bɔ cɛɛɔ yi -a. 'Pian tɔ -nyranman nen -kaa cɪ -ji 'gʊe e -ta ɛn e -ka, 'nan -e 'yee -kadɪ zɪe 'e blamin -le 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn 'fui.

²⁷-Kaa -tɔa 'nan, blamin -kaa 'e 'pa -a -tuwli, "bɛ -sru -e Bali 'e -yee tin 'ba. ²⁸'Wɪ 'tuwli zɪe Crizi -a dre, e -ka 'e 'pa -a -tuwli "cɛ 'nan, -e Bali 'e min "kaga 'le 'wɪ 'wɪdɪ 'fui. Crizi -ta pee wo "nyian, 'pian ya'a 'taa 'nan -e 'e 'ka -e Bali 'e minnun -le 'wɪ 'wɪdɪ 'fui di. E -taa 'nan -e 'e minnun nen o cɪ -a -pɛnnan bɛ o 'si 'wɪ 'ji.

10 ¹'Wɪ 'yi 'nen Bali -taa -a drele -cɛɛ be, -a 'bɔ nen Moizi -le -pei -a lei kɔɔn -cɛɛ, 'pian -a tɪɪtɪ 'bɔ "cɛɛ di. Kɔɔ le -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ te Bali -pan nyranman -tuwli 'bɔ zɪe waa dra. Moizi -le -pei zɪe ya'a -kɔlale -e 'e min dre 'saun Bali 'le di. ²"Te e -kɔla min dreɪɪ -a 'saun Bali 'le be, "te Bali -pan nyranman 'padɪ 'le 'tɔ. 'Pian e 'ka zi di, kɔɔ -wee -wulo -ji "nrɔndɪ tin -tea "o da tɔ pɛɛnɔn man. ³-A tɪɪtɪ da be, Bali -pan nyranman 'padɪ 'bɔ zɪe 'wɪ 'wɪdɪnɔn nen minnun -a dra bɛ -a 'bɔ nen yaa -cin -tɔa "o ji le -tɔdɔ pɛɛnɔn man. ⁴Kɔɔ trinun nyen 'lee bonun nyen -srandɪ be, ya'a 'kɔlaman -e 'e minnun -le 'wɪ 'wɪdɪ "fui di.

⁵'Winun zɪe -yee "wean be, tɔ nen Crizi 'ta -daa 'trɛda be, yaa 'vɪ Bali le 'nan:

«I 'ka 'sraga bɔdɪ 'va di,
 ɛn i 'ka 'i 'pandɪ 'va di.
 -Yee "wean yian dre blamin -a.

⁶-Winun nen waa 'tɛ 'ble
 'i 'pan "dave da be,
 yi'a yɪle "yi "di.
 ɛn 'wɪ 'wɪdɪ "man 'sraganun be,
 yi'a yɪle "yi "di.

⁷-Yee "wean 'an 'bɔ
 maan 'vɪ 'yɪe 'nan:
 «Maan nen 'gʊ,
 an -ta 'nan -e 'mɛin 'ci 'sɔ winun dre.
 'Wɪ nen e ya 'e 'crɛn -tedɪ
 'mɛn 'wɪ 'a Bali -le 'fluba 'ji be, -nyren zɪe.»

⁸Crizi -a 'vɪ 'e tɛde 'nan:

«I 'ka 'sraga bɔdɪ 'va di,
 ɛn i 'ka 'i 'pandɪ 'va di.
 -Winun nen waa 'tɛ 'ble
 'i 'pan "dave da be,
 yi'a yɪle "yi "di.
 ɛn 'wɪ 'wɪdɪ "man 'sraganun be,

yi'a yile "yi "di.»

Bali -pandɩ zɩɛ -kaa -tɔa 'nan Moizi -le -pei -a 'vɩ 'nan 'o dre, 'pian Crizi -a 'vɩ 'man 'nan Bali 'ka 'bɛ 'va di. ⁹En yaa 'vɩ 'nyian 'nan:

«Maan nen 'gɔ,

an -ta 'nan -e 'mɛin 'ci 'sɔ winun dre.»

'Wɩ zɩɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan, -pɛ nen o Bali -paan 'a 'e tede bɛ Crizi -a 'le 'tɔ, en Crizi 'bɔ 'le -kadɩ -a ta fɔɔ. ¹⁰'Wɩ nen Bali cɩ 'va 'bɛ Crizi -a dre. 'E 'fli -nɔn en e -ka -e Bali 'e -cee 'wɩ 'wɩdɩ 'fui. 'Sraga nen yaa 'bɔ Bali le 'li 'fo 'le vɛ -a.

¹¹-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nyian 'nan, Bali -pannɔn pɛɛnɔn bɛ, o ya 'o 'tɔdɩ lou yi -tɔdɩ pɛɛnɔn man te o Bali -pan nyanman 'paa. O 'sraga bo Bali lɛ te waa bo Bali lɛ, 'pian ya'a minnun -le 'wɩ 'wɩdɩ 'fuile di. ¹²'Pian Crizi -le vɛ nen yaa dre 'e 'pa -a -tɔwɩli "cɛ "bɛ, e 'sraga budɩ pɛɛnɔn 'wulo cɛɛn, en e minnun -le 'wɩ 'wɩdɩ pɛɛnɔn fui. "Bɛ -sru en Crizi 'bɔ 'kɔ -nyenlea Bali -pɛ "yi "da. ¹³E -fo -nan nun -trilii, -a man -pɛndɩ -a 'nan Bali 'e 'cɛn 'e 'nanmannɔn pɛɛnɔn 'kludɩ man. ¹⁴Minnun nen Bali o dre 'yee vɛ -a bɛ, 'sraga nen Crizi -a 'bɔ 'e 'pa -a -tɔwɩli "cɛ zɩɛ, e o dre 'saun Bali 'le 'li 'fo 'le vɛ -a.

¹⁵'Wɩ 'tɔwɩli zɩɛ Bali lei 'saun 'e 'vɩ 'nyian, kɔɔ yaa 'vɩ 'nan:

¹⁶«Tɔ -tɔ -taa "bɔle bɛ,

'an 'bɔ Bali,

an -tɔa 'an wei da 'nan

-e 'an Izrael 'nɔn -pli

'an man 'nyian 'e 'pee.

Tɔ zɩɛ -a man bɛ,

'mɛn -pei -tɔ winun -cin -kɔanla o ji,

en zɩ kɔ min 'e 'ta wɩ 'trɛda bɛ

-yɛɛ "paaman o ji.»

¹⁷En yaa 'le 'sran 'nan:

«-Te o 'winun dre 'an 'va 'wɩdɩ 'e 'cɛn oo,

en -te o 'mɛn -pei -tɔ wɩ -mie sɛ 'e 'cɛn oo,

ma'an 'nyian 'an 'ci nrɔnman 'wɩ pɛɛnɔn zɩɛ 'bɛ da di.»

¹⁸'Wɩ zɩɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan, min nen Bali -yee 'wɩ 'wɩdɩ fui bɛ, -a san 'ka 'nyian 'sraganun bo Bali lɛ di.

Te 'ka 'pɛ -sru 'e -tɔa -e 'ka 'si Bali -sru "dɩ!

¹⁹'An beenun, Zozi 'le -ka nen yaa 'wɩ bɛ, -yɛɛ -maan -kaa -tɔa 'nan -si a 'e 'lɛ 'sɔdɩ -cɛɛ -e -kaa wɩa fɛnan 'saunzaun 'kpa -nan. ²⁰Kɔɔ sɔ nen 'e 'tɩndɩ -a 'le 'nen "bɛ yaa 'fɩ 'bɔ. -Yee -ka nen yaa 'wɩ bɛ, -yɛɛ dre sɔ zɩɛ -a 'fɩ budɩ -a. -Si zɩɛ, e ya 'e -trɛ, en e 'belidɩ -nɔan "min lɛ. ²¹En Zozi dre -cee Bali -panzan -dan a. Bali 'yee minnun pɛɛnɔn 'pɛba 'wɩ -yrɔ.

²²'Wɩ nen Zozi -a dre zɩɛ, -yee "wɛan -kaa -pli Bali man. -Kaa yi -tɛra Bali da -kaa ci 'fɩdaa 'a, -e -kaa -pli "man. Kɔɔ -kaa ci "nrɔndɩ pɛɛnɔn nen

e tin -tea -kaa da be, yaa fui. En e -kaa -sru 'yi 'saun 'a. ²³En "nyian be, 'wɪ nɛn -kaa 'bli a -yɾe en -kaa ve minnun lɛ be, te -kaa 'pɛ 'e plv "man 'dɪ, kɔɔ Bali nɛn yaa 'vɪ 'nan e -taa 'wɪ zɪɛ -a dreɛ be, -te e 'wɪ 'vɪ be yaa dra. ²⁴En "nyian be, -kaa 'pa -kaa bɔɛnɛn va, -e 'o min yɪ "yi 'e 'ciɪla 'da, en -e 'o 'wɪ "yinun dre. ²⁵Cin nɛn kaa ye -e 'ka Bali trv 'ba be, te 'ka -nan -kvdɪ 'le 'tɔ dɪ. Min -mienun 'wɪ zɪɛ -a dre 'e -trɔa waa 'va, te 'ka dre "le -wee 'wɪ 'zɔ dɪ! 'Pian 'ka cin "koe "tɔ 'ka da -e 'ka man 'e 'tɔ 'plɛble -a -nan -kvdɪ -a. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan Minsan -tadt a bɔnan -kogo.

²⁶Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -kaa nɛn -kaa 'wɪ tɪglɪ -tɔ 'gʊɛ, te -kaa kv "nyian 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ pou 'silɛa -kaa yɪɛ man be, 'sraga nɛn e -kɔlamɛn 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ -a fuidɪ -a -kaa man be, e "ka "nyian "fo "dɪ. ²⁷'Pian 'wɪ nɛn e min -tea "klan -a, en e ya minnun nɛn o yɪɛ 'ka 'naan Bali man dɪɛ o man -pɛnnan be, te -yɛɛ cɪ -kaa man -pɛnnan 'sɪɛn. 'Wɪ zɪɛ -nyɾɛn 'gʊ: Bali tin -tea "o da -e 'e o -nan -nyan 'te -dan 'va.

²⁸-Kaa -tɔa 'nan -te min -tv Moizi -le -pɛi -tɔ wɪnɛn sɾɛ, en min "fli yaa -a man wɪ 'pla be, min zɪɛ -a nyrɪnda 'ka 'sɛan min da dɪ, waa -tea. ²⁹-A -tɔwɪ "nɛn "nyian min nɛn e 'si Bali -pɪ -sru "bɛ, -yɛɛ vɛ -a. 'Wɪ nɛn e -taa "bɔlɛ -a san man be, e "mlɪanla "da. Kɔɔ e Bali -pɪ 'sia min "sɔzɔ -a, en Zozi nyɛn nɛn Bali -a 'si en e blamin dre 'a 'saun 'nan -e 'e -pli 'e man be, min zɪɛ yaa 'yɪ 'wɪ "tun "a. En "nyian be, Bali lei 'saun nɛn e Bali -le "yi -nɔan "min le be, min zɪɛ e wɪ "man -wɪdɪ. ³⁰Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -kaa -tɔa 'nan Bali -a 'vɪ 'nan:

«Men vɛ nɛn 'wɪ 'lɛʒi -tɔdɪ -a.

En -te min 'wɪ 'wɪdɪ dre be,

'mɛn vɛ nɛn 'wɪ "nɛn -kɔɔndɪ -a san le -a.»

En yaa 'vɪ "nyian 'nan:

«An 'bɔ Minsan,

an 'mɛn minnun -le tin "baa.»

³¹Bali yɪɛ a "man, en -yɛɛ tin -tɛdɪ min da a 'wɪdɪ "fo.

'Ka yi -tera Zozi da 'ka 'ta le 'ka "koe "a!

³²'Wɪnɛn nɛn o 'bɔ 'ka man te ka yi -tera Zozi da 'e tɛdɛ be, 'ka 'ci "nrɔn "da. 'Wɪ "kaga 'bɔ 'ka man, en ka yɾa 'yɪ "kaga, 'pian 'ka 'pɛ -sru 'ka tɔalɛ -e 'ka 'si Zozi -sru "dɪ. ³³Tv -mie 'bɔ be, minnun 'ka sɾɔn, en o 'tɛ 'pa 'ka da minnun yɪɛ man. En tv -mie 'bɔ be, minnun nɛn o cɪ 'tɛ 'panan o da be, kaa wɛɛ 'nan 'ka "paa o va. ³⁴Minnun nɛn o ya -pv 'kuin be 'o nyrɪnda -sɛn 'ka da. Minnun 'ka yɪfɛnɛn koo 'ka 'lɔ, 'pian 'wɪ zɪɛ e dre 'ka 'ci "nran wɪ -a. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan, fɛ nɛn Crɪzi -a -nɔn 'cɛɛ be, e "mlɪanla 'ka yɪfɛ 'bɔ zɪɛ -a da, en ya'a 'li 'sɾɛman dɪ.

³⁵'Cɛɛ yi -teradt Zozi da -ʒi be, kaa -ci kɔɔn 'nan 'ka -pɔan "sɔa. 'Wɪ zɪɛ te 'ka dredɪ 'le 'tɔ dɪ, kɔɔ -a man -kopa a -dan. ³⁶'Ka -pɔan -sɾan 'e cin da 'dʊ -e 'ka -kɔla 'wɪ nɛn e cɪ Bali ci 'sɔ 'a be -a dredɪ -a. -Te kaa dre zɪɛ, fɛ

nən e -tɔ 'da 'nan 'e -nɔan 'cɛɛ bɛ, e dra 'cee vɛ -a. ³⁷Wɪ nən e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, -a -cin 'e -trɔa 'ka 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«Tɔ -fɔ "wɛnnɔn,

-e min nən e 'ta -daa "bɛ,

'e 'ta. Ya'a 'nyian mɔan -tadt -a dɪ.

³⁸Min nən Bali -a "siala min tɪɪtɪ 'a bɛ,

yi -teradt Bali da man nən

e 'belidɪ ye.

'Pian min nən

e 'si 'an -sru "bɛ,

'an 'ci 'ka 'kɔan 'e 'sɔdɪ "va "dɪ.»

³⁹-Cee vɛ bɛ, -kaa 'ka minnən nən o 'si Zozi -sru en o -nan -taa "nyanlɛ bɛ waa dɪ. 'Pian -kaa ya minnən nən o yi -tera Zozi da en o -taa 'belidɪ yɪlɛ bɛ waa.

Minnun nən o yi -tera Bali da 'li bɛ 'o dre -cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a

11 ¹Min nən e yi -teala Bali da bɛ, yaa -tɔa 'nan, fɛ nən Bali -tɔ "da 'nan 'e -nɔan 'yrɛ bɛ, e ye. En "nyian yi -teradt Bali da bɛ, -a -ci -kɔɔndɪ nən 'nan fɛ nən min 'ka -a ye 'e yɪɛ 'a dɪɛ, e ya. ²-Kaa tranun nən 'li bɛ -wee yi -teradt Bali da man nən Bali o 'tɔ "yi 'vɪ.

³-Kaa yi -teala Bali da, -yee "wɛan nən -kaa -tɔa 'nan, Bali wei 'bɛ 'trɛ 'bɔla. En -yee "wɛan nən -kaa -tɔa "nyian 'nan, fɛ nən min -a ye bɛ, e 'si fɛ nən min 'ka -a ye 'e yɪɛ 'a dɪɛ -a va.

⁴Abel yi -tera Bali da, -yee "wɛan nən 'sraga nən -a 'yi 'mlian 'e "bɔɪ Kaɛn 'le vɛ da bɛ, yaa 'bɔɪ Bali lɛ. -Yee yi -teradt Bali da zɪɛ -yee "wɛan nən Bali -a 'sia min tɪɪtɪ 'a, en e -yee 'sraga 'yɪ "yi. En "nyian bɛ, -te Abel yɪɛ 'ka "man "dɪ oo, -yee yi -teradt Bali da zɪɛ e 'wɪ "paaman tian -kaa 'ji cɛɛɪvɪ yi -a.

⁵Enɔk yi -tera Bali da, -yee "wɛan nən Bali -a 'si en e -kɔ -a, ya'a 'kale dɪ. Wa'a "nyian 'li -a yɪlɛ "fo "dɪ, Bali -a 'si 'le "wɛan. Tɔ nən te Enɔk a 'trɛda bɛ, Bali -a 'vɪ 'nan, e 'sɔ 'yrɛ. ⁶En -kaa -tɔa 'nan, min nən ya'a yi teala Bali da dɪɛ, ya'a 'sɔlɛ Bali lɛ "fo "dɪ. -Yee "wɛan min nən e ya "vale 'e -pliman Bali man bɛ, min zɪɛ 'e yi -tera "da 'nan Bali a, en 'e yi -tera "da 'nan, Bali "yi "dra minnən nən o cɪ -a -wɛɛnan 'nan Bali 'e 'pa 'o 'va bɛ -wɛlɛ.

⁷Noe "e 'yi -tera Bali da "nyian. 'Wɪ nən Bali -taa -a dreɪɛ bɛ yaa -nan wɪ 'vɪ Noe lɛ. Fɛ -tɔ 'ka -a -kɔɔnman 'nan 'wɪ nən Bali -a 'vɪ bɛ e ya 'wɪ 'kpa -a dɪ, 'pian Noe 'ka -a -fɔlɛa 'e "trɔɛn -sru "dɪ, e 'ta 'wɔla "da. E -klɔ -dan dre 'nan -e 'e 'mangulinun 'o 'si 'wɪ 'ji. -Yee yi -teradt Bali da man nən e tin -tɛ minnən da, kɔɔ 'o "trɔɛn "yuyɪ 'tan. En -yee yi -teradt Bali da man nən Bali a 'sia min tɪɪtɪ 'a.

⁸Abraam yi -tera Bali da, -yee "wɛan zɪ Bali tin 'ba -yrɛ "bɛ, e 'ta 'wɔla "da. Bali -a 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'si 'e fla, 'e -taa 'lɛɪlɔn 'tɔ -nɔnlɛ -yrɛ. -A -nan

nen e -kɔdɔ 'sia, 'pian fenan nen e 'ta -ko be ya'a -nan tɔa dɛ. ⁹Zɛ Abraam 'bɔla 'leɣlɔn nen Bali -a kɔɔn -yɾe "bɛ -a -ji bɛ, e yi -tera Bali da, en e -nyran nan nun -pɛn -a. -Tandannun -ji nen e -nyran. "Bɛ -sru Izak 'lee Zago "o dre "nyian zɛ. 'Wɛ nen Bali -tɔ "da Abraam lɛ bɛ, e -tɔ "da 'nyian -wee "lɛ. ¹⁰Abraam a 'fla -dan nen -a -pɔ a 'e 'fɔdɔ 'trɛ 'ji 'plɛblɛ bɛ -a man -pɛnnan, -yee "wean nen e 'wɛ zɛ -a dre. 'Fla zɛ Bali 'bɛ cɪ -a plazan "a, en -yɛɛ cɪ -a -tɔzan -a.

¹¹Abraam nan Sara a lɔmɔn nen ya'a 'nen 'yaa dɛ -a, en Abraam 'bɔ dre "nyian ceje 'kpa, 'pian e yi -tera Bali da, -yee "wean nen e kɔla 'e klu bɔladɔ -a 'trɛda. Kɔɔ Abraam -a -tɔa 'nan, Bali nen e -tɔ 'e wei da 'yɾe bɛ, -te e 'wɛ 'vɪ bɛ, yaa dra. ¹²-Yee "wean nen Abraam 'bɔ nen tra tɛdɛ 'a bɛ, -a klu 'bɔla 'trɛda "kaga. -A kluda min a "kaga "le laji mlɛn crɛnnun -le 'wɛ 'zɔ, en o ya "nyian "kaga "le jemie man nyren -le 'wɛ 'zɔ, min 'ka 'kɔlaman -a "nrɔndɔ -a dɛ.

¹³Abraam 'lee Izak 'lee Zago bɛ, o -fu yi -teranan Bali da, en o kaa. Fɛ nen Bali -tɔ "da 'nan 'e -nɔan -wɛ "bɛ, wa'a yɪlɛ dɛ. 'Pian Bali -a -nan kɔɔn -wɛ -kɔɔbli, en -a yɪdɔ o cɪ nran. Tɔ pɛɛnɔn man bɛ, te waa ve 'nan, o ya -pɛn -a 'trɛda, en 'o 'ta tɔ "wɛnnɛn "cɛ "drɛlɛ. ¹⁴-Te min 'wɛ zɛ -a ve bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan, -a fla dra -a -tɛa. ¹⁵"Te o -ya trɛ dra 'bɛ o -tɛa "bɛ, "te o -kɔla o 'li 'o da -nan nun. ¹⁶'Pian -a tɪɣlɔ da bɛ, o fla nen e cɪ 'kpa en e ya laji bɛ, -a dra 'bɛ o -tɛa. 'Wɛ zɛ -yee "wean nen 'yɾa 'ka Bali tɛa -a vidɔ -a 'nan 'e ya -wee Bali -a dɛ. En -yee "wean nen e 'fla fenyian -tɔ man dre -wɛlɛ.

¹⁷Tɔ nen Bali Abraam man 'tan 'nan 'e 'pɪ Izak -nɔn 'yɾe 'sraga -a bɛ, Abraam yi -tera Bali da, en e -kɔ -a dreɛlɛ. 'Pian tɔ 'bɔ zɛ -a man bɛ te Bali -tɔ 'e wei da Abraam lɛ 'e 'cɛn 'nan:

¹⁸«I 'pɪ Izak 'bɛ 'i 'klu bɔala 'trɛda.»

¹⁹Abraam 'wɛ zɛ -a dre, te -a -cin a "ji 'nan, 'plɛblɛ a Bali lɔ -e 'e -kɔla min nen e -ka bɛ, -a fuudɔ -a. -Yee "wean nen Bali Izak -nɔn Abraam lɛ 'e "pa 'ji. 'Wɛ zɛ e ya 'wɛ -kɔɔn "man wɛ -tɔ -a.

²⁰Izak yi -tera Bali da, -yee "wean nen e -fɛa 'vɪ 'e 'pɪ Zago 'lee 'e 'pɪ Ezo man -wee "trɛ "wɛ da.

²¹Zago yi -tera Bali da, -yee "wean nen e -fɛa 'vɪ 'e 'pɪ Zozɛfɔ cɪ nennun man te e "ta -kaa. "Tonyrin man nen e wluan lou, en e Bali trɔ 'ba.

²²Zozɛfɔ yi -tera Bali da, -yee "wean nen zɛ -a -kadɔ 'bɔ bɛ, en e Izraɛl 'nɔn 'le 'sidɔ Ezipti 'leɣlɔn 'ji wɛ 'vɪ. En yaa 'vɪ 'nyian 'nan, -te 'e 'ka bɛ, te 'e 'wɛnɛn 'o 'fu Ezipti 'leɣlɔn 'ji dɛ.

²³Moizi "tɪ 'lee -a "bu "yi -tera Bali da, -yee "wean nen zɛ o Moizi -ya bɛ, waa yɔɔ mlɛn yaaga 'nan -e minnɔn 'o vɪlɛ 'o 'tɛ dɛ. Waa 'yɪ 'nan 'nen zɛ e ya fenyian, en 'wɛ nen Ezipti mingɔnnɛn -a 'vɪ bɛ, wa'a 'ta wɛlɛa "da "dɛ.

²⁴Moizi yi -tera Bali da, -yee "wean nen zɛ e dre ceje bɛ, ya'a 'wɛlɛ "man -e 'wee laabu Ezipti mingɔnnɛn 'lu 'le 'nen dɛ. ²⁵Moizi -a 'yɪ 'nan, -te 'o

'vale Bali -le minnun -a 'o yra 'yɪ 'e cin va bɛ, -a 'yi mlin. Kɔɔ -te Moizi -fɔ mingɔnnɛn -le "kɔnnɛn "bɛ, yaa -tɔa 'nan 'e ya ci 'nran nɛn ya'a 'mɔan dɛ -a -ji, ɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra. ²⁶Wɪ 'kpa nɛn, Moizi -a -tɔ 'nan, -te minnun 'nan 'e man "le zɪ o 'nan Crizi man bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ bɛ, 'bɛ "yi 'mlian fɛnɪn 'kpagba nɛn Ezipti mingɔnnɛn -le 'kuin bɛ -a drɛdɪ 'yɛɛ vɛ -a bɛ -a da. Kɔɔ 'yi "nɛn Bali -taa -a drɛlɛ -yrɛ "bɛ, -a 'lɛ nɛn -a yɛɛ ci.

²⁷Moizi yi -tera Bali da, -yɛɛ "wɛan nɛn e 'si Ezipti 'lɛglɔn 'ji. Ya'a "klanlɛ Ezipti mingɔnnɛn -le nyran -blɪdɪ -lɔ dɪ. Moizi "kɔɛ 'ka 'silɛ 'e da 'fo "dɪ. Yaa drɛ "lɛ 'nan min nɛn e Bali yɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ, 'pian tɛ wa'a yɛ 'o yɛɛ 'a dɪ. ²⁸Moizi yi -tera Bali da, -yɛɛ "wɛan nɛn yaa 'vɪ Izraɛl 'nɔn lɛ 'nan 'o 'blanun -tɛɛ "lɛ zɪ Bali -a 'vɪ 'yrɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ɛn yaa 'vɪ 'nyian 'nan 'o -a nyɛn 'si, -e 'o ciɪ -kpɛɪn "fɔ yibanun man. 'O drɛ zɪɛ 'nan -te Bali -le 'pasiazan nɛn laji bɛ e -ta bɛ, -e 'e vɪlɛ 'e -wɛɛ 'nɛn flinnun -tɛɛ "dɪ. Izraɛl 'nɔn 'si nɔanba -ji "fɛdɪ bɛ, zɪ Moizi -a pou sia zɪɛ.

²⁹Izraɛl 'nɔn yi -tera Bali da, -yɛɛ "wɛan nɛn jemɛɪ 'tɛndɛn cɛɛn 'e cin man ɛn o 'ta 'wɪla -a yɛɪ. 'Pian zɪ Ezipti 'nɔn sɔɔnla o -sru "bɛ, 'yi o 'ta 'lɛ 'wɪ ɛn o -nan -nyan.

³⁰Izraɛl 'nɔn yi -tera Bali da, -yɛɛ "wɛan nɛn -klɔn -dan nɛn minnun -a 'bɔ Zeriko 'fla man bɛ, e -wɪ. Zɪ waa si -fɔ yi -tɔdɔ 'sɔravli "bɛ, ɛn e drɛ.

³¹ɛn 'nyian bɛ Zeriko 'fla 'bɔ da bɛ -kɔnnɛn -wɛɛzan -tɔ a -nan, waa laabo Rab. E yi -tera Bali da, -yɛɛ "wɛan nɛn minnun nɛn Izraɛl 'nɔn o 'pa 'sia 'nan 'o 'kɔ 'fla 'nanjɛn bɛ, e 'pa o va. 'Wɪ nɛn yaa drɛ zɪɛ -yɛɛ "wɛan nɛn -a -nan 'ka 'nyanlɛ dɪ. 'Pian 'fla zɪɛ -a da 'nɔn "lɛ 'nan -nan 'fo, kɔɔ wa'a o "trɔɛn "tɔlɛ Bali wɛɪ lɛ dɪ.

³²-Mɛ "wɪ nɛn an -kɔlaman -a vɪdɪ -a "nyian 'cɛɛ? Kɔɔ -te maan 'vɪ 'nan 'an Zɛdɛɔn -le 'wɪ vɛ, -e 'an Barak -le 'wɪ vɪ, -e 'an Samsɔn -le 'wɪ vɪ, -e 'an Zɛfɛtɛ -le 'wɪ vɪ, -e 'an David -le 'wɪ vɪ, -e 'an Sanmian -le 'wɪ vɪ, -e 'an Bali 'lewei vɪnɔn 'lɛ 'wɪ vɪ bɛ, ya'a 'nyaan cɛɛgɔ dɪ. ³³O pɛɛnɔn zɪɛ o yi -tera Bali da, -yɛɛ "wɛan nɛn o 'wɪ -dandan drɛ. O -mienun mingɔnnɛnnun klɪ, ɛn o -mienun -a wɛɛ 'nan 'wɪ 'yi "nɛn minnun 'o drɛ, ɛn fɛ nɛn Bali -tɔ "da 'nan e -nɔan -wlɛ "bɛ, o -mienun -a 'yɪ. ɛn 'nyian bɛ, o -mienun -jranun 'lɛ 'lɛ 'wɪ, ³⁴ɛn o -mienun 'tɛ -dan dri, ɛn min 'ka -kɔlɛlɛ o -mienun -tɛdɪ -a -kuli -tan sɛn -a dɪ. ɛn zɪ o -mienun "kɔɛ 'si 'o da bɛ, "bɛ -sru 'plɛblɛ 'ta -wlɔ "nyian. O -mienun 'tɔ wɪ 'kuli man, o minnun klɪ ɛn -wɛɛ 'sounjanun flan bli. ³⁵Lɪmɔn -mienun yi -tera Bali da, -yɛɛ "wɛan nɛn zɪ -wɛɛ min -ka bɛ, Bali -a fuv ɛn yaa -nɔn -wlɛ 'e 'pa 'ji.

ɛn 'nyian bɛ, min -mienun yi -tera Bali da, minnun o -sɔn -trilii, 'pian wa'a 'wɪlɛ "man -e 'o 'si Bali -sru "dɪ. Waa -tɔa 'nan -te o -ka 'wɪ zɪɛ -a -ji bɛ, Bali 'belidɪ nɛn e "mlianla "da "bɛ -a -nɔan 'wlɛ. ³⁶ɛn minnun o -mienun sɛɛ 'wɪ, ɛn minnun o -mienun -sɔn, ɛn 'nyian bɛ, minnun o -mienun yrɪ, ɛn o -kɔ o -fɔlɛ -pɔ 'kuin. ³⁷Minnun o -mienun tɛɛ 'kɔlɛ -a, ɛn minnun o -mienun "nɛn jɛɛn 'ji "fli, ɛn minnun 'wɪlɔ wɪ 'pa o -mienun da -a

-nan nen minnun o tɛɛ -kuli -tan sɛn -a. ɛn o -mienun -le vɛ bɛ, minnun o -sɔn te o 'tɛ "paa o da. 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nen o -nyrannan "ka "dɪ, te o -cia "wɔdɪ -a. O drɛ 'yalɛ -tɛnɔn 'a, ɛn -wi 'kɔlɛ nɛn waa wo 'o da "le sɔ -le 'wɪ 'zɔ. ³⁸O -cia yɔɔdɪ -a "buinun da 'lee pɔnnun yei. O nyian kunun ji, ɛn -te o -yrɛ 'yɪ 'trɛ 'ji bɛ o nyian "ji. Minnun zɪɛ Bali 'ka -a yɪlɛ "yi "le o -fɔ 'trɛ nen e ya 'e fadɪ 'wɪ 'wɪdɪ "a 'gɔvɛ -a da dɪ.

³⁹Minnun pɛɛnɔn zɪɛ -wee yi -teradɪ Bali da -le "wɛan bɛ, Bali o 'tɔ "yi 'vɪ. 'Pian fɛ nen Bali -tɔ da 'nan -e -nɔan "minnun lɛ bɛ, ya'a -nɔnlɛ -wɪlɛ "dɪ. ⁴⁰Kɔɔ 'wɪ nɛn e "mlianla "da "bɛ, -a -cin nen Bali 'ji 'nan e dra -kaa pɛɛnɔn lɛ. E 'ka "vale e dra o 'saza lɛ dɪ -le "wɛan.

Bali 'wɪ -mie "paaman -kaa 'ji sɔnba "a

12 ¹-Cee vɛ bɛ minnun "kaga zɪɛ -wɛɛ drɛ -cee 'wɪ -kɔɔnmannɔn 'a, -yee "wɛan nɛn -kaa -pɔan 'e 'sɔ -cee Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji "le -wee 'wɪ 'zɔ! -Kaa 'pɛ 'e 'si 'wɪ nɛn e -si -tɔa -cee Bali -sru 'ta wɔdɪ lɔ bɛ, -a -sru! 'Wɪ zɪɛ 'wɪ 'wɪdɪnɔn nɛn tɔ pɛɛnɔn man o ya "vale 'o -kaa man ye bɛ, -nyrɛn. ²-Cee Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji bɛ, Zozi -tuwɪli "nɛn -kaa -nanjɛn. Zozi zɪɛ e yi -tɛra Bali da, -yɛɛ -si 'lɛ 'sɔ -cɛɛ ɛn e 'bɔ -a 'le 'srannan. E wɪ "man ɛn minnun -a -tɛ yɪba "plan da. -Ka 'wɪdɪ zɪɛ -a wɔdɪ bɛ e min -tea 'yra -a, 'pian Zozi 'ka 'e "trɔɛn "tɔlɛ -yrɛ "dɪ. Kɔɔ ci "nrandɪ -dan nen Bali -taa -a -nɔnlɛ -yrɛ -a 'le 'srannan "bɛ, -a 'lɛ nɛn -a yɪɛ cɪ. 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ, e -nyran Bali -pɛ "yi "da, te e mingɔnnɛn -ble minnun da. ³Minnun 'nan Zozi man -pɛ "kaga "ji, 'pian -a -pɛ 'ka plɔlɛ yi -teradɪ Bali da man dɪ. 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn 'ka 'ci "nrɔn, -e 'ka 'pɛ 'e vɪlɛ 'e plɔ yi -teradɪ Bali da man dɪ.

⁴Maan -cin -trɔa 'ka 'ji 'nan, 'cee -tɔdɪ 'plɛblɛ -e 'ka vɪlɛ 'ka 'wɪ 'wɪdɪ drɛ dɪɛ, -kadɪ 'wɪ 'ka tɪan bɔlɛ 'ka man dɪ. ⁵'Wɪ nɛn Bali -a 'pla 'yee 'nɛnnun lɛ bɛ, -a da nɛn 'ka 'ci "nrɔn! Yaa 'vɪ 'nan:

«An 'bɔ Minsan,
-te an ya 'wɪ 'tɔdɪ "paanan
'i 'ji sɔnba "a bɛ,
te 'i 'ci 'e -tɔ lou 'an man dɪ.
ɛn -te an 'wɪ "nɛn kɔɔn 'yɪɛ bɛ,
te 'i "koe 'e 'si 'i da 'an 'va dɪ.

⁶Kɔɔ 'an 'bɔ Minsan,
min nɛn maan ye "yi "bɛ,
-a ji nɛn an 'wɪ 'tɔdɪ "paaman sɔnba "a.
ɛn min nɛn maan 'si "va 'mɛn 'nɛn 'a bɛ,
-a ji nɛn an sɔnba 'lɛ wo.»

⁷-Te yra yɪdɪnɔn a bɔnan 'ka man bɛ, 'ka 'sia "le 'nan 'ka "tɪ Bali 'bɛ cɪ 'wɪ planan 'cɛɛ. 'Wɪ 'kpa nɛn, 'nɛn 'tɔ "ka te -a "tɪ 'ka -a sɔan dɪ. ⁸Bali 'yee 'nɛnnun pɛɛnɔn 'lɛ bɔ zɪɛ. -Yee "wɛan -te e ya 'cee "drɛnan bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan ka ya -yee 'nɛnnun -a. ⁹-Kaa ci "nrɔn -kaa "tɪnɔn nɛn 'trɛda

bé o da -tu! Zi o -kaa 'lé 'bu zɛ, 'pian te -kaa yie "naan o man. -Yee "wean Bali nen e ya -kaa "tɪ -dan a bé, -kaa yie 'e 'nan "man 'e 'ciula "da -e -kaa 'belidi yɪ. ¹⁰-Kaa "tɪnun nen 'trɛda bé, o -kaa 'lé 'bu o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ yɾa man, ɛn waa drɛ tu "wɛnnen 'wlu. 'Pian Bali -le vɛ bé, "e -kaa 'lé bo 'nan -e -kaa "yɪ "yɪ -ji, kɔɔ e ya "va 'nan -kaa -kɔn 'saun "le 'yee 'wɪ 'zɔ. ¹¹Maan vɛ 'cɛɛ 'nan, 'wɪ 'tɔdɪ nɛn waa "paaman 'nɛn 'ji sɔnba "a bé, -a pou sianan "bé 'wɪ "naan 'nɛn 'bɔ man, 'pian -a 'le 'srannan 'bé 'nɛn zɛ yaa "nɛn "ble. -Fudɪ -trɔɔ -kɔan -yrɔ, ɛn -yee 'ta wɔ -pɛ -kɔan tɪglɪ 'trɛ da.

Tu nen e 'ka "le 'o sɾɔan -tɛ dɛ, -a -ji nen -kaa cɪ 'gɔ

¹²-Yee "wean 'ka "koe 'e 'tɔ 'ka da, -e 'ka 'pɛ nen e cɪ plunan bé, 'ka -tɔ 'plɛblɛ! ɛn "nyian bé 'ka cɛin -sru "nɛn e cɪ tɔanan bé, 'ka -tɔ 'plɛblɛ! ¹³-Si nɛn e 'sɔdɪ "ji "bé, -a da nɛn 'ka 'ta wɔla! 'Ka cɛin nɛn -a "koe "nyan bé, te 'e 'sia 'e cin "nɛn "dɪ, 'pian -a "koe 'e 'tɔ 'e da!

¹⁴'Ka -wɛɛ 'nan 'ka yei 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin va 'ka 'vale min pɛɛnɔn 'a! ɛn 'ka -wɛɛ 'nan 'cɛɛ 'ta wɔ -pɛ 'e 'sɔ Bali lɛ! Kɔɔ -tɛ 'cɛɛ 'ta wɔ -pɛ 'ka 'sɔlɛ Bali lɛ dɛ, ka'a Bali ye "fo "dɪ. ¹⁵'Ka yie 'tɔ 'ka cin va -e 'ka 'va min -tu 'e vɪlɛ 'e 'si Bali -le "yɪ "bé -a -sru "dɪ! ɛn "nyian bé, 'ka yie 'tɔ 'ka cin va -e 'ka 'va min -tu 'e vɪlɛ 'e nyran 'sia 'e bɔɛzan -tu man dɪ! "Tɔgɔ min zɛ 'e 'wɪ 'fɔla 'ka yei -e 'wɪ 'bɔ 'e 'ka pɛɛnɔn 'sa. ¹⁶ɛn "nyian bé, 'ka yie 'tɔ 'ka cin va -e 'ka 'va min -tu 'e vɪlɛ 'e nyinnan lɪ 'lee -kɔnnɛn -a te wa'a tian 'o cin 'palɛ dɪ! Te 'ka 'wɪ drɛ "le Ezo -le 'wɪ 'zɔ dɪ! 'E 'ci nrɔn 'trɛda wɪnun da 'saza, ɛn ya'a "klanlɛ Bali lɔ dɪ, -yee "wean 'e 'blinan -tan fɛ 'kpɔngbo 'nɛn 'tu -va. ¹⁷Kaa -tɔa 'nan "bé -sru yaa wɛɛ 'nan 'e "tɪ 'e -fɛa vɪ 'e man -e -a -blinan zɛ 'e drɛ -yee vɛ -a 'e 'pa 'ji. 'Pian -a "tɪ 'ka 'wɪlɛ "man "dɪ. E -wɔɔ 'tandan, 'pian -a "tɪ 'ka -a drɛlɛ dɪ.

¹⁸-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'wɪ nɛn e drɛ Izrael 'nɔn lɛ bé, -yɛɛ "cɛɛ drɛ 'cɛɛ vɛ -a dɪ. Kɔɔ Izrael 'nɔn pli pɔn man, te Bali a "da. 'Tɛ -dan bii pɔn zɛ -a da, waa 'yɪ. ɛn laa 'e 'wlei -wlei -fɔ pɔn zɛ -a da, waa 'yɪ. ɛn fulɔ 'plɛblɛ fɛɛn pɔn zɛ -a da, waa 'yɪ. ¹⁹ɛn "nyian bé, 'bei -dan wɪ, waa 'man. ɛn "nyian bé, wei -tu wɪ 'plɛblɛ 'kpa, waa 'man. "Klan o -tɛdɪ 'sia, -a -nan nɛn waa 'vɪ 'nan, e 'ka "le o wei zɛ -a maan dɪ. ²⁰Fɛ -le "wean nɛn o 'wɪ zɛ -a 'vɪ bé, kɔɔ 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bé 'o 'wulo 'ka 'sɔa "wlu "dɪ. Yaa 'vɪ 'nan:

«-Te e ya blamin -a,
ɛn -tɛ e ya -wi -a,
fɛ oo fɛ nɛn
e klɛ pɔn zɛ -a man bé,
minnun 'o 'tɛ -kɔlɛ -a.»

²¹'Wɪ nɛn e cɪ drɛnan zɛ e min -tɛa "klan -a "bɔɔ "le "wean, Moizi -a 'vɪ 'nan:

«"Klan 'an -tɛa "le "wean
an nyɔɔndɪ 'sia.»

22 'Pian 'cee ve be, 'wɪ zɪe -yee "cee dre 'cee dɪ. Kɔɔ ka pli pɔn nen waa laabo Zɔn be -a man, Bali nen -a yie cɪ "man "be 'yee 'fla nen ka wla. Zeruzalem nen laji be -nyɛn. Fɛ zɪe -a -nan nen Bali -le 'pasianɔn nen laji be o "kaga "cɪ 'o cin yɪdɪ te o "fɛdɪ -ble. 23 En "nyian be, ka pli Zozinɔn nen o -tɛ 'e cin da be o man. O ya "le Bali -le 'nen flinnun nen o 'tɔ a 'e 'cren -tɛdɪ laji be -wee 'wɪ 'zɪ. En "nyian be, ka pli Bali nen e ya 'tredanɔn pɛɛnɔn 'le tin 'bazan 'a be -a man. En "nyian be, minnun tɪglɪ nen Bali o dre 'saun 'e 'lɛ, en o kaa be, o lei man nen ka pli. 24 En "nyian be, Zozi nen -yee -maan en Bali 'ka pli 'e man "nyian 'e 'pee be, -a man nen ka pli. En "nyian be, Zozi nyɛn nen e -sran 'cee "wean be -a man nen ka pli. Nyɛn zɪe -a 'plɛble "mlian Abɛl -le ve da.

25 'Ka dre "yi! -Te Bali a 'wɪ tin 'banan 'cee be, te 'ka -fɔla 'ka "trɔɛn -sru "dɪ! Bali 'wɪ 'pla Izraɛl 'nɔn lɛ Sinai pɔn "srɔn, 'pian 'wɪ zɪe waa -fɔla 'o "trɔɛn -sru, en Bali 'wɪ "nen kɔɔn -wle. 'Be nen 'gʊɛ, Bali a laji en e ya 'wɪ planan -cee. -Te -kaa 'wɪ zɪe -a -fɔla -kaa "trɔɛn -sru "be, Bali 'wɪ "nen -kɔɔnman -cee -kpɔ. 26 Tɔ nen Bali a 'wɪ planan Izraɛl 'nɔn lɛ 'li be, -a wei 'tre nyɔɔn. En 'be nen 'gʊɛ, e -tɔ 'e wei da. E 'nan:

«-A dɛdɪ -fʊ "nyian

'e 'pa -a -tʊ.

Tɔ zɪe -a man be,

'trɛ 'saza "cee maan nyɔɔnman dɪ,

an labli "paa "va "nyian.»

27 Bali -a 'vɪ 'nan, -a dɛdɪ -fʊ "nyian 'e 'pa -a -tʊ. 'Wɪ zɪe -a vɪdɪ -a -kɔɔnman 'nan, fɛ pɛɛnɔn nen Bali -a dre be, -a -nan -nyaan tʊ nen Bali 'trɛ 'lee labli nyɔɔnman be -a man. Bali 'wɪ zɪe -a dra 'nan -e fɛnun tɪglɪ nen wa'a 'kɔlamaman nyɔɔndɪ -a dɪɛ, 'o 'fʊ -nan.

28 Bali -le mingɔnnen trɛ nen fɛ -tʊ 'ka 'kɔlamaman -a nyɔɔndɪ -a dɪɛ, e ya -cee ve -a. -Yee "wean -kaa Bali muo "fɔ, en -cee Bali 'sudɪ be -kaa dre "le zɪ e "sɔa Bali lɛ be -yee 'wɪ 'zɪ! -Kaa 'yra -tɛ Bali lɔ -e -kaa dre, en -kaa "klan Bali lɔ -e -kaa dre! 29 -A -cin 'e 'kɔn -kaa 'ji 'nan:

«-Cee Bali be e ya "le 'tɛ -dan nen

e fɛ srɛman be -yee 'wɪ 'zɪ!»

'Wɪ "cɛn "nen min -a dra te e "sɔa Bali lɛ?

13 1 Te 'ka cin yɪdɪ "yi 'le 'tɔ 'ka Zozinɔn yei "dɪ! 2 Te 'wɪ 'gʊɛ -a -cin 'e 'san 'ka 'ji dɪ, minnun nen o bɔala 'ka 'va be, 'ka o 'kun 'ka 'pɛ "fli "a! 'Wɪ zɪe -a dɛdɪ man be, min -mienun nyinnannan "nɔn Bali -le 'pasianɔn nen laji be -wle, wa'a -tɔlɛ dɪ. 3 Minnun nen -pʊ 'kuin be, 'ka 'ci "nrɔn o da "le 'nan 'ka 'bɔ nen -pʊ 'kuin. En minnun nen o cɪ 'tɛ 'panan o da be, 'ka 'ci "nrɔn o da "le 'nan 'ka da nen o cɪ 'tɛ 'panan.

4 Lumɔn 'lee -klɔnmɔn -le cin 'padɪ be, 'ka 'sia 'wɪ -dan tʊ -a. Te -klɔnmɔn 'e nyin lɪ pee -sru "nyian dɪ, en te lumɔn 'e nyin -kɔnneɛn pee -sru "nyian

dt. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali tin -tea "minnun pɛɛnɔn nen o nyianla li 'lee -kɔnnɛn -a te wa'a o cin 'palɛ dɛ o da, ɛn e tin -tea "min nan -wɛɛnɔn 'lee min -sran -wɛɛnɔn da.

5Te 'ka "lala yɪ "yi "bɔɔ 'dt! 'Pian fɛnɔn nen 'ka 'lɔ bɛ, 'e 'ka 'ci "nran, kɔɔ Bali -a 'vɪ 'e 'bɔ 'a 'nan:

«Mein 'tɔvɛ 'e "tun 'dt,
ɛn ma'an 'pɛ 'sia 'i -sru 'dt.»

6'Wɪ zɪɛ -yɛɛ "wɛan nen e ya "le -kaa "kɔe 'e 'kɔn -kaa da -a vidɪ -a 'nan:

«Minsan 'bɛ "paa 'an 'va,
nyɛn 'ka 'an 'ji dt.
Blamin 'ka 'kɔlaman 'wɪ 'tɔ dɛdɛ -a 'mɛn
-e 'yaan 'tɛ "klan -a dt.»

7'Ka 'lɛnɔn nen o Bali -le 'wɪ 'paa 'ka 'ji 'e tɛdɛ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn -wee 'wɪ dɛdɛ da, ɛn 'ka 'ci "nrɔn -wee -kadɪ da! 'Cɛɛ yi -tera Zozi da -ji bɛ, 'o dɛɛ 'cɛɛ 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a. 8-A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Zozi Crizi -tɔwli "nen 'li bɛ, -nyɛn tian cɛɛgɔ yi -a, ɛn -yɛɛ fo -nan 'li 'trilii.

9-Yɛɛ "wɛan te 'ka 'fli 'tɔvɛ -e 'ka sɔɔnla 'wɪ 'paadɪ -trɛ -sru -e 'ka 'si -si tɪglɪ da dt! "Yi "nen Bali -a dɛɛ 'cɛɛ bɛ -a da nen 'ka 'ci "nrɔn -e 'ka 'kɔn 'ka 'tɔdɪ 'plɛblɛ Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji. -Blɪfɛ -mienun dɛdɛ min 'srɔɛn 'a bɛ, e ya 'e "tun. -Yɛɛ "cɛɛ min -tɔa 'plɛblɛ Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji dt.

10'Sraga nen Zozi 'a 'bɔ bɛ, -cɛɛ "nen "blɛ. 'Pian minnun nen o Bali -paan tian "le Bali -pannɔn 'a dra 'li -tandan -ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ bɛ, wa'a 'kɔlaman -e "o "nen "blɪ dt.

11Fɛ nen maan 'vɪ zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan le -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ, Izraɛl 'nɔn -taa -wee 'wɪ 'wɪdɪ "nan fɛ -a. Bali -pannɔn -a 'sia -e 'o -tɛ. Bali -pannɔn 'tazan -a nyɛn 'sia, -e 'e wla fɛnan 'saunzaun 'kpa -nan. Fɛ zɪɛ -a -nan nen e nyɛn 'bɔ -sɛanla -e Bali 'e -wee 'wɪ 'wɪdɪ fui. 'Pian -wi 'bɔ nen waa -tɛ bɛ, o -ko -a 'tɛ 'blɪlɛ 'fla -sru. 12'Wɪ zɪɛ -yɛɛ "wɛan nen zɪ Zozi nyɛn "ta -sɛanla -e 'e minnun dɛɛ 'saun Bali 'le bɛ, e -ku 'e yɛa yɪlɛ 'fla -sru. 13-Kaa 'bɔ "nyian, -kaa -ku Zozi 'va 'fla -sru, ɛn -kaa 'wɪ "man -e -kaa yɛa yɪ -kaa 'vale waa 'e cin va. 14-Kaa fla nen 'trɛ 'gɔvɛ -a da bɛ, ya'a 'fo 'nan 'li 'trilii dt, 'pian -kaa ya -a -wɛɛnan 'nan 'fla nen e -fo -nan 'li 'trilii bɛ 'e dɛɛ -cɛɛ vɛ -a.

15'Wɪ nen Zozi -a dɛɛ zɪɛ, -yɛɛ "wɛan nen e ya "le -kaa Bali 'tɔ -dan vɪ tɔ pɛɛnɔn man! -Cɛɛ 'sraga nen -kaa bo Bali muo "fɔ vɛ -a bɛ, -nyɛn zɪɛ.

16'Pian te 'ka 'ci 'e 'san "yi "dɛdɛ man dt! ɛn te 'ka 'ci 'e 'san 'padɪ -a 'ka cin va dt! 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a dɛdɛ 'sɔ Bali lɛ, 'cɛɛ 'sraga bɔdɪ Bali lɛ nen "nyian zɪɛ.

17'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ nen 'ka 'lɛnɔn -a ve 'cɛɛ bɛ -yɛɛ, ɛn 'ka 'ta wɪla "da! -Wɛɛ yɪɛ -tɔa 'ka 'va, ɛn 'wɪ pɛɛnɔn nen waa dra bɛ waa 'sinan "paa Bali lɛ. -Tɛ ka o wei 'man ɛn ka 'ta 'wɪla "da "bɛ, o -wee 'nyranman "paa ci "nrandɪ -a. Kɔɔ -tɛ o 'nyranman 'pa 'wɪ 'nanmandɪ -a bɛ, e 'ka 'cɛɛ 'wɪ "yi "a "fo "dt.

¹⁸'Ka Bali tru 'ba 'kve 'wɪ man! Kva -tɔa 'nan 'kve 'wulo -ji 'nrɔndɪ 'ka tin tɛa 'ku da dɪ. Kɔɔ 'wɪ pɛɛnɔn 'ji bɛ, ku -wɛɛman 'nan 'kve 'ta wu -pɛ 'e 'kɔn 'yi. ¹⁹Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, 'ka Bali tru 'ba 'mɛn 'wɪ man, 'dɔ -e Bali 'e 'si 'lɛ 'sɔ -e 'an 'li 'an da 'ka 'va.

Yaa 'le 'sran o 'tɔ bɔdɪ -a

²⁰Bali 'bɛ -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan 'min lɛ. -Kaa san Zozi a -yɛɛ 'bla -sru "pinzan -dan a, ɛn Bali 'bɔ 'bɛ wɪuan -kanɔn 'va. Bali -a nyɛn 'si ɛn e minnun pli 'a 'e man 'li 'fo 'lɛ vɛ -a. ²¹Bali zɪɛ 'e 'pa 'ka 'va, -e 'ka -kɔla 'wɪ 'yi pɛɛnɔn nɛn e cɪ -a ci 'sɔ 'a bɛ, -a drɛdɪ -a. Zozi Crizi 'e 'plɛblɛ 'nɔn 'cɛɛ -e 'ka 'wɪnɔn zɪɛ -a drɛ. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Zozi 'lɛ vɛ -a 'li 'trilii! Amen!

²²'An "bɔt Zozinɔn, 'wɪnɔn nɛn maan 'pla 'cɛɛ bɛ, tɛ 'ka -fɔla 'ka "trɔɛn -sru 'dɪ, kɔɔ e 'ka 'wɪ "kaga "a dɪ.

²³Maan -nan sɛɛ wo 'cɛɛ 'nan, o 'si -kaa "bɔt Timote man. -Tɛ e 'bɔla 'an 'va 'gɔɛ, -e 'ku 'lɔ 'ka 'ta -nanjɛn.

²⁴An 'ka 'lɛnɔn pɛɛnɔn 'tɔ bɔ, ɛn an Zozinɔn 'tɔ bɔ. Zozinɔn nɛn Itali bɛ, o 'nan 'o 'ka 'tɔ bɔ.

²⁵Bali -lɛ "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!